

Cap d'any de la mort de

D.ª Dolores Mas y Martínez de Coma

ocorreguda'l dia 22 de febrer de 1911

havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

El seu desconsolat espòs don Francisco Coma y Freixa, fills, fills polítics donya Montserrat Mas Gibart y don Salvador Bernades Alavedra, nets, germans Rvnt. P. Francisco Mas, S. J. (ausent), germans polítics, tia, tia política, nebots, cosins y dones parents, supliquen als seus amichs y coneguts la encomanin a Deu y se servixin assistir a les misses que, pera l'etern descans de la seva ànima, se celebraran demà, dijous, dia 22, de deu a dotze, a la parroquial iglesia de Santa Agneta, per lo que's quedaran eternament agraïts.

El dol se dona per despesit.

No's convida particularment.

L'Excm. y Rvdm. Sr. Nunci de la Santa Seu y els Excm. y Rvms. Srs. Bisbes de Barcelona, Vich y Girona, se dignaren concedir, respectivament, 100 y 50 dies d'indulgència a tots sos fideles diocesans per cada cotançó que rabia, missa que oïeixin, almoïna que donin, Via-Crucis o part del sant Rosari que apliquin en sufragi de l'ànima de la finada.

Don Joseph Hueh Raventós

FARMACÈUTIC

mori el dia 9 del corrent

(A. C. S.)

El seu afligit viuda donya Inés Fábregas, germana política, nebots, cosins y dones parents, al recordar als seus amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se servixin assistir als funerals que, pera l'etern descans de la seva ànima, se celebraran demà, dijous, 22 del corrent, a les deu, a la iglesia parroquial de Sant Pere de les Puelles.

Les misses després del Ofici y desseguida la del perdó

Agraïnt l'assistentia el dol se dona per despesit.

No's convida particularment.

Don Antoni Estrany Alvarez

Congregat de la Parroquia de Nostra Senyora y Sant Francisco de Borja

mori el 14 dels corrents havent rebut els Ausiliis Espirituals

(A. C. S.)

La seva viuda D.ª Elvira Roca Xarxa, pares Joaquina y Cándida, germanes Rosa, Rafael, Maria, Manuel y Cándida, germanes polítiques, oncle Rvnt. don Joan Estrany, nebots, cosins y dones parents, al recordar als seus amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se servixin assistir als funerals que, pera l'etern descans de la seva ànima, se celebraran demà, dijous, dia 22, a la iglesia parroquial de la Concepció, per lo que's quedaran eternament agraïts.

El dol se dona per despesit.

No's convida particularment.

J. Marsans Rof y Fills

Valors, Cupons, Giro, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges

(RAMBLA CANALETES, 2)

Negociant lliure d'impostos el capó Bons del Ebre, venciment 1.ª març pròxim.

Higiene y Belleza de la Dona

s'obté ab la

Crema Baró y Blanco Esmalte Baró

De venda: Lafont, Vidal y Ribas; Tarell, Salmerón, 112, Gracia; y principals perfumeries

Dr. J. LORCA

Ex-monitor de la clínica de Vies Urinàries de la Facultat de Medicina de París.

Consultar: Plaça Catalunya, 3, 1.ª, de 3 a 5. - Econòmica pera obrers, de 7 a 8.

MOSAICS E F ESCOFET & C

Marbres, Pedras, Fustas

Ronda Sant Pere, 8

Construcció Decoració

Dr. Margens

Ex-meig assistent de la clínica del Dr. Moure de Burdeos.

Orellana, Nas y Gargamella, De 3 a 5. Corte, 639, 1.ª

El notari don Adelf Fochs y Ventals

ha traslladat la seva habilitació y despatx al carrer de Balmes, número 4, primer (al costat del de Vergara y davant del Old England).

ANONIMA CLAUDI DURAN

Construccions "MONIER"

Barcelona. - Ronda Sant Pere, núm. 44, baixos

Director tècnic: Don Claudi Duran Ventosa, arquitecte

Aquestes construccions, que per llur durada, lleugeresa y impermeabilitat, no tenen rival, se recomanen molt especialment als senyors constructors o fabricants, para substituir ab ventajosa y economica els dipòsits de sinch, plom o ferro en llurs diverses aplicacions industrials, y als Ajuntaments y agricultors para els dipòsits de gran capacitat, en substitució dels fabricats ab mamposteria y rajols, destinats al proveïment d'aigua de les poblacions y para regar els camps, emplantant ab èxit cada dia superior aquell sistema, en canonades de gran diàmetre ab diferents pressions, para conduccions y canalizacions d'aigües.

Constituïm una especialitat de la casa la construcció de safreigs transportables Banyeres, aigües, serpents, etc., mo. i econòmics y forts.

Telèfon en el despatx, número 1855 y en els tallers, número 3393.

Tusquets y C.ª S. en C.

Banco, Borsas, Valors y cupons. - Rambla del Centre, 9

Negociant el capó número 1 dels Bons Ebre a 10 pessetes lliure d'impostos

Ostres

Garantides per la Ciencia.

Institut Mèdic. Carrer de Santa Agneta, número 10

ESTOMACAL

Con el Elixir Saiz de Carlos

se curan las enfermedades del estómago e intestinos, aunque tengan 30 años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos.

Cura las acedías, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos.

DIARREAS

disenteria, la fetidez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal.

Los niños padecen con frecuencia diarreas más o menos graves que se curan, incluso en la época del destete y dentición, hasta el punto de restituir a la vida a enfermos irremisiblemente perdidos. Lo recetan los médicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Secano, 30, MADRID

Se remite folleto a quien lo pide.

Adobs Espinás

Rambla Centre, 37. - Telèfon 3 a 585

La Ostrícola Marennaise

Banyes Nous, 9 - Telèfon 2785

Únic dipòsit de venda al engrés a Barcelona

Exigim en tots els restaurants y expendiaris que siguin d'aquesta casa. - Recepció diaris 10 matí y 7 tarda.

EL NOSTRE TEATRE

PER LA NORMALITAT

LA DERIA DELS "GRANS ÈXITS"

Voldria dir, abans no's comenci la temporada del Sindicat d'actors, uns mots de serenitat que escaiguessin a la transcendència del moment. Car, si es satisfactori, quan se truca d'una època complicada, el fet de que què més hi sapiga, més hi diga, no per això deixa de serho el de que qualsevol ciutadà encara que no sapiga més que un altre - formulat timidament una opinió, mal no sigui per altra cosa que per l'instint d'honorar aquella dita segons la qual hi venen més dos parells d'ulls que un sol parell.

No bé si el que Deu m'ha donat y el de vidres que hi acompanyo per reforçar-lo, podran donar prou claror al meu enteniment pera transmetre-la a la ploma, per tal que no perdi la suavitat que es en ella, convertint-se al aparent en feridora llança. Lluny de mi la tota expressió maliciosa, com ho és tot mal intent. Si en canvi, desitjaria guiar l'amor que sento pel Teatre Català, la meua cooperació personal, no per humil menys entusiasta, al Sindicat d'actors y el desitj fervent de contribuir en la mida de les meves forces a la tasca de regeneració que intentem emprendre.

Estic en la plena convicció de que gairebé tot el mal del Teatre Català, li ve de la deria dels grans èxits: si no ha de venir per sa raó, però no ens deixem cap en la vintena temporada "pasadissa", dirà algú. A lo qual respondré que la paradoxa, en coses de teatre, es el nostre pa de cada dia. També semblava paradoxa lo que en un petit llibre va dir Diderot - o el seu secretari, car la paradoxa de l'obra no s'ha pogut escapar respecte a l'art del comediant. Y ja sigui això, tots els grans actors d'avui en dia avall, ab llur exemple les afirmacions que al temps de Diderot podien tenir un altre paradoxal.

Quines grans èxits hi ha hagut - o s'han fet - de deu anys ençà? Pel cap baix, tres cada temporada. Siguen modestos y possem a dos, el volem. Ara, vos matis, lector, feu la meua de concentrar la memòria. Quantes són de les vint obras a les quals ha tocat en sort un gran èxit, les que l'aguanten ab dignitat? Que cada hi's fassi la resposta: femosa especialment els actors sindicats y fassusela sobre tot els que han de dur les responsabilitats y el pes de la temporada que's es a emprendre.

Un gran èxit es, y ha de ser per força, una cosa poch comú, anormal. Donchs es al menys temerari fiar la sort d'una temporada a la esperança d'un gran èxit.

Se dirà que un gran èxit omple la caixa: rahó poderosa quan el gran èxit realment hi es: rahó inmensurable quan se vol crear de manera artificial, lo procediment més prou blasmat hi es prou eloqüencia combatut de fer entrar el clau per la cabota.

Feyen pena, de tres o quatre anys ençà, els nostres empresaris, corrent a brida abastada per aquests mons de Deu, en persecució de grans èxits... (Així alai vinguen obrers; pingues especialment els existents. Estúidils, comedians. O no estudiis, perquè tampoch podrien, havent d'estrenar actualment una obra o dues).

Y els actors no estudiaven y les obras morien encara no acabaven de sortir a llum. Y mentre veia o no venia l'èxit ten desitjat, el teatre perdia la paradoxa.

Al Teatre Català hi cal una normalitat, un ritme; y sols desconeixent la realitat que'ns envolta, podríem covar els que formem el Sindicat la pretensió de salvament a copia de grans èxits. ¿Que podria succeir si n'endeixéssim

...? que faríem una obra, no una temporada.

Per a fer una temporada, calen, com es natural, obres que estiguin bé y que siguin estudiades, ensajades, montades y presentades de la manera de guàrd, sense presses suïcides ni desconfiances autòdores.

N'hi ha d'obres que estiguin bé? No'n tinguem cap dubte: n'hi tinguem de que, durant aquests anys que s'han donat en anomenar de crisi, n'hi ha mort en flor més de quatre que haurien pogut fer sort y fer la de qualsevol temporada normal que les hagués acullides. Lo que hi ha es que, preparades sense amor ni entusiasme y ab la convicció de que, per poch ensaigs que se'n fessin, menys haurien de ser les representacions, arribaven al dia de la estrena sense cap impuls. Y, naturalment, al anar a emprendre'ls, s'acoloraven l'una darrera l'altra. Y al cap d'avall venia la desesperació y el voler imposar un gran èxit a viva força, fent una mateixa obra nit darrera nit, lo qual a voltes omplia el teatre - no hi ha dubte - però l'omplia d'aquella gent que no hi va sinó quan una producció arriba fort burgin, sia per la causa que sia.

Poques grans èxits, dintre'l nostre teatre, admetem sent legítims. Y venint en temporades de vida normal, sense porten en si una portabació. Y es que les nostres empreses, assedegades com ne van, aixis que'n tenen un el volen espremer fins al moll. Y aleshores ve al de no treure cap dia l'obra del cartell, y fer-la tarda y nit - y matí y tot si s'hi cal. D'ont resulta que vos, lector benevol, que sou parroquial del teatre, al qual assistiu un cop cada vint dies, no teniu més remey que veure l'obra d'èxit dues vegades de carrera - lo qual no deixa de fer-vos pier. Però a la tercera - per bona que l'obra sigui - ja la robeu ab cert cansament. Y a la quarta, si sentiu ganas d'assistir a un espectacle, cambieu de local, mouretes el vostre teatre d'esquena a l'antic que hi hi havia estat desde l'anterior gran èxit: ni hi tornareu fins al futur.

Que s'esplendi un gran èxit - sobretot quan qui l'imposa es el públic - està molt bé, però que abassegui un abocall el cartell, es cosa que té gran sensibilitat ab la feta d'un comediant que, per la ser de vendre d'una vegada totes les existències d'un article, les cedeix als passavians ab tot y saber que a l'endemà no podrà servir la parroquia normal, que es la solida.

La gent que sols va als grans èxits, no pot fer viure un teatre com el nostre. Donchs lo que cal, més que anar a la saga d'un gran èxit, es esperar que vingui. Y per esperarlo serenament, lo que convé abans que tot es creï un repertori normal, ab obres normals representades normalment, car elies tan sols poden aguantar el pes d'un gran èxit, no en altra manera que aguanten una cúpula els parets sobre les quals descansen. De lo contrari, si tot ho fiam als grans èxits que puguin veure, ens quedarem en la creia, a fer un temple, ens caputgemem sol de bastir campanars: cridaríem la gent, però al veure que'l temple no hi es, deserta.

Per lo demés, crear una normalitat dintre la qual el públic s'hi trobi bé, es cosa que depen de nosaltres; no així l'adventiment del gran èxit pel qual les nostres empreses solen suspirar.

Donchs, fem tots plegats lo que depen del nostre esforç. Lo demés, a vindrà quan hagi de venir.

Al Dia

Del Carnestoltes

No he vist la Rúa, no he vist les Rambles, no he vist els cafès, ni he anat a cap ball de disfresses. Desde darrera's vides del baló he presenciat pas de quatre mamarràtxos, d'una còpia d'esguerrats y de qualque infidel deambulant de tristesa, ab carota grotesca o disfressa de sòndes. Y m'han dit que arreu de Barcelona el Carnestoltes ha sigut això mateix. El Carnestoltes es mort. Es que, com va dir el gran pessebrer castellà, tot son maseires y tot l'any es Carnestoltes! Sempre hi ha anat la humanitat, de disfresses. Y això ha fet que abans les festes d'aquests dies fossin, no animades, sinó divertides.

GLOSARI

UN DIA MAGRE

En què terminen les receptes del vell tractat català d'art culinari.

V

Dimecres de Cendra.

Imaginem, pera un dia d'abstinencia de menjar, un dinar palatí, aparellat per Robert y Nolla. Se comprendrà, per exemple, del següent

MENU

Potatge de calamars

Palaya fregida

Barb de pa

Fava Real

Cassola de salmó

Melruca

Mirraust de pomes.

Les fórmules del qual son posades a continuació:

Potatge de calamars y de sipies

«Forma e manera de com se deuen aparellar lo calamars y la sipia. Primerament, volen ésser molt rentats y ben nets; e après, sofregim-los, mes no del tot; e com sien quasi mig cuits trau-los de la paella e metlos dins una olla; après, methi ametlles blanques; e panses; e pinyons; e après pren unes poques d'ametlles torrades y picades e posales ab un poch de vinagre; e ab un poch del brou del peix, si n'hi ha; sinó, methi un poch d'aigua, perquè no sia massa fort; e com les panses y les ametlles sien un poch fregides ab los calamars o ab les sipies prencos e acabados de sofregir: emperò hanse de trocejar; e après fet açò, fonsa cadelles, e es fet».

Palaya fregida

«Aquest capítol tracta en quina manera se deu aparellar la palaya fregida. Primerament prendràs la palaya e escatarà-la bé; e après obrirà-la per la esquena; e après, com la voldràs fregir, methi un poch de sal e escaldrà lo oli e quant sia calent methi la palaya dins; e aixis com ella s'estrengui a prestament girarà-la de l'altra part e carrega la ma damunt ella, pera que no's torni a extreure; e com se'n doni fregida se vol menjar ab pe-

bres y limons tallats; e après pendràs del seu oli, altre tant de vinagre y methe damunt la palaya e damunt les altres coses. E sapies una cosa que la palaya es, peix real y es molt bovat pera menjar freda com calenta».

Barb de pa

«Capítol que tracta en quina manera s'aparelli lo barb en pa. Primerament, si vols menjar empanades, pendràs especies: co es pebre; e gingebre; e sal; tot açò sia ben picat; e après fes les panades e methe lo barb: com sia methe dins la panada ab les especies; vaja al forn a coure; si hi voldràs metre un poch de such de taronges o de aigua-ro, bé ho pots fer: emperò, abans que vaja al forn, methe un poch de oli; e vet ja fet».

Fava real

«Pendràs faves de les més blanques e que no sien menjades dels coronas; e après llevà-les la escorra, de manera que sien blanques e belles; ja l'altres festes bullis ab aigua neta que sia tres o quatre dies; e estríu-les a manera da; e com hagen donat un bull, llevà-les del foc e llessa lo brou y escoltes bé de manera que no hi resti gens d'aigua; e après, pren ametlles blanques e netes e fesse llet, més si haves llet de cabra seria millor; e après met les faves dins l'olla abont hauran de coure; e après, methe tanta llet com serà menester, e aixis mateix methe sucre fi menester al foc; e estríu-les a manera de carabassa e non partiques may la ma fins a que sien cuites e assaborides de sal e de totes coses e de sucre; e com seran ben desfetes methe un parell de trossos de canyella sana e deuen coure bé; e com sien cuites o ben de llevades del foc, emperò quan hi metras la canyella, methe un poch d'aigua-ro; e après les escoltes e damunt d'elles sucre fi».

Cassola de salmó

«Capítol que tracta en quina manera s'ha d'aparellar lo salmó en cassola. Primerament pendràs lo salmó e faràs-lo bell e net; e après, pendràs una cassola e pendràs lo salmó e metras-lo dintre ab les especies co es, un poch de ganjanal e un poch de pebre gingebre o cafra e tot açò sia ben picat e llaucat damunt lo peix ab sal; e ab una poch d'aigua o such de taronges; e llaucat al foc damunt uns bones brases; e après pendràs ametlles blanques y panses o pinyons; e de totes les herbes, co es moradux e jolivet e menta; e com la cassola serà prop de ming drita, methe tot açò dins la cassola e vet ja fet».

De melruca

Aquest capítol tracta en quina manera se deu aparellar la melruca. Primerament pendràs la melruca de la més dura e blanca que pugues, que aquella es bona; e metras-la de part de vesques e remansa; e després, fregida no la fregis a la tremola; e aques prenla e escaldrà e com sia neta fregida tallada aixis com una ma e après met-la a bullir ab aigua freda; e com sia cuita, llevà-la de aquella aigua abont es cuita e sofregim-la un poch perquè la melruca es de tal condició que quan més la fregis, més tornarà dura e après pendràs unes poques d'amanides o torrades bé; e après picades be ab un morter e com sien ben picades destrèmpales ab aquell brou de les pomes y pásales per estamunya ab una molla de pa remullada en lo brou de les pomes e passaràs tot així ben espès; e com lo hauràs passat, methe una bona quantitat de canyella picada e sucre; e après vaja al foc a coure e quan la salsa bullirà llevau del foc e met les pomes emperò que sien bon esgrorades del brou, que les pomes no volen ésser escaudades per pugues fer escudelles; e quan sien fetes methe damunt sucre y canyella.

De mirraust de pomes

Pendràs pomes de les més dolces e para les de la escorra e quatrónles en quatre trossos e llevà-les lo cor; e après fass bullir una olla ab aigua tanta com conixeràs que sia menester; e com l'olla bullirà emetne les pomes; e après pendràs ametlles blanques y panses y picades be ab un morter e com sien ben picades destrèmpales ab aquell brou de les pomes y pásales per estamunya ab una molla de pa remullada en lo brou de les pomes e passaràs tot així ben espès; e com lo hauràs passat, methe una bona quantitat de canyella picada e sucre; e après vaja al foc a coure e quan la salsa bullirà llevau del foc e met les pomes emperò que sien bon esgrorades del brou, que les pomes no volen ésser escaudades per pugues fer escudelles; e quan sien fetes methe damunt sucre y canyella.

Y continuació d'això el gran Robert diu: «E vetatut el llibre acabats. Car l'últim pla de nostre hipòtesis es ab un se troba ésser la última recepta del llibre del Coch. Ara nosaltres deixarem aquest curiós monument del nostre no bé passat per les deries del jorn; però no sabrem dir l'adeu a tanta pompa sense una certa melancolia. Serveixim de consell la satisfacció de conciencia per haver fet entrar la substantiva y substantiosa figura del Robert de Nolla en el Panter de les glories nacionals. Glòria, que com tantes altres d'entre les nostres, espera encara son monument. En el qual se podrà escriure, en lletres d'or damunt pur marbre, aquesta sentència preciosa, xopa de Seny y de seny de Rassa y que nosaltres rellevem de la fórmula nollana del «manjat blanc»:

TOT TEMPS
VAL MES LA LLAGOSTA
QUE NO LO PAGELL
EMPERO TU MATEIX
PENDRAS
LO QUE MILLOR TE SEMBLARA
E FARSALO BULLIR
EN UNA OLLA APART
XENIUS.

A 3.ª pàgina:
Conferencia den
Cambó a Reus
(Extracte taquígràfic)

LA VEU DE CATALUNYA

Crònica de Constantinopla

Lo fantàstich i lo real.—Constantinopla la exòtica.—Desde'l pont de Karakeui.—Els dominadors del mercat.—La cerimònia del "Salambik".

No penso de cap manera escriure sobre un tema que tan bones plomes han ja desat; però estimo convenient donar impressions justes an els meus compatriotes que en novel·les i articles han saborejat delícies orientals imaginatives, i vistes en la prisma d'ulls de poeta o romàntic.

Això no vol dir que tot lo escrit no sia veritat. Sols pretenc afirmar que de les coses del món que no's coneixen se'n pren sempre la meitat de totes les fantàsies literàries, i que cal deixar-se d'exaltacions de colors vistos segons el cristall ab que cada qual mira.

Aquí la primera impressió que rebreu és d'una força emotiva gran; després tot pert, i altre cop guanyeu, de manera que'l just hedi no existeix, car passeu ab gran facilitat de lo sublim a lo vulgar.

Constantinopla està formada per la reunió de tres cosos de ciutat: el Pont, el Bòsfor i el mar de Màrmara.

Per a Galata, residència d'europaus; Stamboul, barri dels grans bazars i centre de les operacions mercantils; i Sultania, residència dels musulmans i més intrínsecos de les costums d'Orient.

La situació d'aquestes tres branques benayades per les tonalitats hel·leniques del mar de Màrmara i el Corn d'or, produeixen an el viatge l'efecte de que l'espera d'un somni de les mil i una nits, car lo descrit per sabies plomes i narradors epànys i d'orient resta ple i sense cos, davant d'una realitat única en el món. Ningú pot ferse una idea exacta de lo que és aquesta ciutat que, com vos diu al principi, produeix espant i estranyesa. Al costat d'una bruta i ruïnosa mesquida de fusta s'aixeca un superb palau que té també per vèrsi altra casa d'aspecte brut i pobre; en una plaça de barraques de fusta vells s'aixeca una font monumental, tota de marbre blanc, d'una riquesa d'esgrafiats i relleus de valor artístich; i en un magnífich carrer construït a la moderna, el fanch i la fortor vos fa fugir. Això és la torturació del viatge, aquest seguit d'altibaxos que vos fa notar que, si bé falten condicions higièniques i administratives, en canvi vos delecteu davant d'un exotisme bell, perfumat ab brutes d'una civilització estranya, però quelcom agradable.

Com diu el viatge va de sorpresa en sorpresa. El Corn d'or recorda perfectament el Tàmesis, tot velat pel fum que llença els mil i un vaixells de totes les nacions, ab un moviment comercial que recorda també els mols de Hamburg; les tres ciutats que coronen el port llença brutes d'un aire còdic, ab sos estranyes edificis i grans cúpules de les mesquides corintòs pels aïrosos Minarets; les multituds se mouen frenèticament, vestint ab garrats trajes de colors diferents, i quasi tots, quats ab el fanch o barret turc, semblen ramades d'indios ab plomages diferents. Turcs, grecs, armenis, indus, jueus, sirians, búlgars, russos, francesos, anglesos, tots parlant con idioma natal, donen la nota cosmopolita per excel·lència.

Les dones, vestides quasi totes de negre i tapades completament de cara, sols surten fins a la posta de sol, i

semblen fastuoses i sers estranyes, perden tota la bellesa femenina i tota la gràcia Oriental de que vos parlen els llibres i que, en tot cas, sols aprecia el llur senyor; algunes deixen endevinar per ser el vel menys espès, faccions ben gracioses i, potser, ben belles.

Tota aquesta gasofia vos produeix un gran efecte; mes, hont la intensitat arriba al grau màxim d'emoció, es quan se travessa el pont surant de Karakeui, que uniu els barris de Stamboul i Galata. Així si que l'esperança no es comparable a res més; és única i es grandiosa. Desde'l mitg del pont contempleu les tres ciutats, els dos o tres ports, el mar de Màrmara i la entrada del Bòsfor, coronat tot per un cel vermellós de posta. Les tonalitats d'aurades de les cúpules, el moviment inesplicable de la varietat de trajes i tipus, vos fa trobar en un món nou i completament inconegut, val a dir que és el millor boci de la metròpoli.

No vos parlaré de les coses comercials, car me crech en el dever de deixar aquesta tasca per a'meu bon amic i company senyor Pons, secretari de la Unió de Productors d'Espanya, que aviat vos deixarà; els vos indicarà, per conferències i escrits, lo molt difícil que serà als nostres productors introduir-se, car se necessitarà fer sacrificis grossos per poder desbancar interessos austríacs, alemanys, anglesos, japonesos, americans, francesos, belgues, que avuy per avuy dominen aquest grandios mercat, d'una importància gran i creixent.

Es cert que's turcs estan ben disposats a fer tot lo que sapiguen per facilitar la introducció de nostres productes, i fins els són simpàtics; mes crech no estar en fals creient que may la seva benevolència arribarà a pagar les nostres mercaderies ni en un 1 per 100 més que les dels competidors, que son molt ben fabricades i generalment més barates que les nostres. De més a més, s'ha de tenir en compte que's principals comerciants son grecs i armenis, i com que per aquesta raó el patriarisme no es un rebol absolut, tan bon punt la pau entre Italia i Turquia sia un fet, no repararan en tornar a comprar a Italia, com abans, per causa de la gran baratura de sos productes.

En fi, sobre aquest punt, ja diu que'l meu amic Pons vos en donarà tots els detalls necessaris.

Mercès al embaixador d'Espanya hem pogut assistir a la cerimònia fastuosa anomenada "Salambik", o sia la visita setmanal del Soldà a una de les mesquides importants de la població.

L'espectacle ha sigut grandios. Tropes alineades, músiques; la massa popular ab el barret vermell, vitorejant al Soldà; dignataris, nobles, generals, multituds, tots vestits de gran gala ab trajes replets d'or i plata, abarrats de condecoracions de brillants; uns grans cossos de palau ab les dones del Soldà dintre, acompanyades dels eunuchs negres. Tot això formava una comitiva que acompanyava al Soldà a pregar per l'èxit de les armes turques a Tripolitania.

Hem tingut la sort de veure el molt apropiat i ben organitzat el viatge que l'actual Soldà, vell i decrepit, se ressent dels 80 anys de captivitat en que'l tenia son antecessor anomenat el Soldà Roig, per lo sanguinari i despota.

Y. DE TOGORES.

Constantinopla 10 febrer 1912.

Crònica de Buenos Aires

A la memoria den Maragall.—El Centre Català i el Casal.
El "Correo de Cataluña".—Balanç teatral.

El diumenge dia 7 de desembre el Casal Català dedicà una sessió necrològica a la memoria del nostre gran poeta Maragall, que plorau tots els catalans i que han plorat quasi tots els diaris americans.

El pintor Ardit havia pintat un magnífich quadre que figurava en la presència dels catalans de la bandera catalana. La conferència va encarregar-se al doctor Malagarriga. El Consell directiu del Casal va ser molt oportú en aquesta ocasió, perquè, a més, el mateix que l'orador podia parlar com ell en aquella solemnitat.

A més d'un gran talent, d'una gràcia especialíssima en la forma d'expressar-se, ha tingut sempre una fervent admiració pel gran poeta, les obres del qual ha estudiat i d'algunes n'ha fet notabilitatimes traduccions.

Ab lo dit se comprendrà que no es possible extreure el parlament del nostre compatriota doctor Malagarriga, ni ferne l'elogi que's mereix.

La excepcional i nombrosa concurrència el coronà ab una llarga ovació. Després els senyors Tissi, Sagalà, Bosch i Faust Casals, llegiren els poemes "Glosas", "La Sardana", "Deliris de senyor" i "Dins sa cambra". Y va cloure l'acte el secretari del Casal senyor Subirachs y Camil, ab paraules d'agraïment per als que havien assistit al homenatge.

El dia dels Reis, el Centre Català, influït per la campanya de germanor que ha portat en Torrendell per tota l'Amèrica Latina, va observar ab un àpat al centre directiu del Casal Català.

Al fundarse aquesta darrera entitat, ab molt més entusiasme i bona fe que prudència, no va contribuir gaire a la germanor dels catalans de Buenos Aires. Però feya ja temps que totes aquelles violències havien passat, ja no's recorda ningú ni del mot d'un estamentari que empujau perquè anunciaven la seva pròxima desaparició en una correspondència, ja aprofitar l'últim número per agriar a una colla de benemèrits compatriotes de tota mena d'idees i d'estaments.

El Casal ha treballat de debò, ab constància, ab sacrifici i molt oportunitat, i ara'n reb el premi, perquè tots els catalans de l'Argentina s'han adherit al cor al obsequi ofert pel Centre, enviant hi adhesions, escrits ab entusiasme, al Centre Català de Rosari, Catalunya Nova i Orfeó Català de Montevideo, Agrupació Guàrdia i Catalunya Euterpense.

En aquesta festa no hi podia faltar el nostre Torrendell, qui feu un eloqüentíssim discurs, predicant la santa tolerància per agrupar tots els catalans i to

tes les voluntats dels catalans d'Amèrica. Naturalment que la seva paraula va entusiasmar com sempre als assistents, però lo més estrany fou que els catalans i que han plorat quasi tots els diaris americans.

Podem avançar la gran nova de que'l "Correo de Cataluña" travessarà molt aviat el gran riu de la Plata, venint a establir-se en la grandiosa Metròpoli, on aquest homi ja hi pot viure i migrar i hont tot lo que s'hi planta pren desseguida les proporcions monumentals del medi. Y això passarà ab el nostre diari, portaveu de la federació i germanor de tots els catalans.

Aquesta terra té fama d'opulenta i magnànima per recompensar als artistes que'ns venen a visitar, i per això creiem curiós presentar el balanç de la darrera temporada teatral baix el punt de vista econòmic.

La temporada lírica del Colón fou excel·lent, baix tots els punts de vista. L'ana a demanar una localitat en una funció d'abonament era anar a fer un paper ridícul segur, perquè may n'hi havia. Se diu que, cobrant els artistes uns preus fabulosos i essent el gasto en aquest teatre colosal, els guanyos han sigut molt limitats. Però no tothom s'ho creu.

Ya ser l'aconteïment artístich i social de la temporada la reparació de la eminent diva catalana senyora Maria Barrientos de Keen, ab la estrena de "Fanciulla del West", y ab la represa de "El Matrimonio Secreto" de Cimarosa.

Pels dades obtinguts podem assegurar que'l veritable èxit econòmic de la temporada va correspondre a la campanya de P. Mascagn. La estrena de "Elabau" va donar una quantitat quasi fabulosa, i lo que fa creure en la nostra opulència és el fet de pagar-se les butxaques a cent pesos y les entrades del últim pis a deu pesos. Se calcula que van ingressar a la taquilla del Coliseo, durant la curta temporada, quatre milions de pesos; però hi ha que tenen en compte els enormes gastos d'aquesta campanya, car en la representació d'algunes obres com "Elabau" hi prenen part molt a prop de sis-cents persones. Per a traduir-se a Xile yaren necessitat tres trens expressos.

Immediatament va venir al mateix teatre la campanya Marià-Caballero.

Per a poderem entomar, la senyora Marià va tenir d'empenyar les seves joies. Una altra empresa que va perdre molt, ab tot i els elogis de la crítica, va ser la que presentà a n'en Carvajal.

Al genial artista Borràs, que sempre triomfa de les comparses, li va anar admirablement en el teatre Victoria, de un públic més modest però molt entusiasta, y constant sobre tot. També finquè fortuna en Tirso Escudero en l'Orfeon y en les dues campanyes de provincies y Santiago de Xile. L'eminent Guirry, precedit de tanta fama, no va fer cap digne en el mateix teatre, y se'ns notà que va poder equilibrar el pressupost gràcies a l'abonament.

El nostre gran mestre Morera va tenir un èxit personal y artístich molt superior al econòmic, y en canvi en Tallavi s'ha sostingut en el mateix teatre de l'Avenida durant una llarguissima temporada.

Ara treballa en el Victoria, tenint un prodigiós èxit ab la cosa de les ruïnes de Benavente, que presenta molt bé y que aquí ha agradat estranyament, com tot lo del mateix autor.

La campanya de l'Opera comica de París, molt aplaudiments y un desastre econòmic. Mimi Aguilera, la tràgica eminença, molt admirada y cap digne. La campanya comich-dramàtica Villagomez-Ferrí, tampoc quicó. Maresca, Gatti, Angellini y Labor, varien for, ab les seves "Vindas" y els seus "Condes", molt soroll y poques nous.

En canvi tingué un gran èxit en el "Buenos Aires", després den Villagomez-Ferrí, la campanya dirigida per en López Silva, tenint-se per un dels triomfs financers de la temporada. Ara hi treballa l'incomparable Parvichini, ab l'èxit de sempre, perquè aquest viu de temps a Buenos Aires.

Varen fer el negoci mercedut les empreses que portaren a n'en Padervesky y Von Vescey.

Ab tot y les moltes dificultats que posen les empreses per explicar certes coses, podem assegurar que la major part yaren perdre diners. Hi ha una gran desproporció entre la quantitat d'espectacles, els gastos contributors de propaganda y el presupost de campanyes y la quantitat que'l nostre públic esmera per assistir.

Cada ún dels empresaris ho vol tot pera ell, y en aquesta terrible competència cau per terra tots els càlculs y projectes més ben meditats.

Hi ha molt diner, molta generositat, i la para d'hi ha, pera tots, y a la campanya del Chatelet de París hi hagué moltes nits que no li arribaren a tocar 60 pesos.

Antoni UTRILLO.

Buenos Aires, janer de 1912.

De Turquía

La nostra missió comercial

Els diaris que'ns arriben d'aquella nació oriental, ens parlen de l'arribada a Constantinopla de la missió que en representació del comerç espanyol, espanyol del Nord d'Espanya, ha anat a establir relacions per fer un intercanvi de productes entre Espanya y Turquia.

El periòdic "Le Jeune Turc", "Stamboul" y "El Levant Herald and Eastern Express", parlen dels nostres comissos nats comercials.

El "Stamboul" — "Espanya y Turquia. Mentre l'Italia s'entossuïda a quèdarse a la Tripolitania, els mercats d'Orient quedaran tancats per a'l seu comerç. Aquest començava a ésser important; la guerra y un petit dret del 100 per 100 l'ha arruïnat. Quan Italia tornará a la rahó, se trobarà son lloch ocupat, no ja solament per les potències que desde sigles enrere estan en relacions ab l'Orient, sinó per altres novament vingudes d'Alèmanya, sa aliada, y l'Espanya, sa cosina.

Aquesta dona mostres d'una gran activitat, d'un quant temps ençà. Els industrials y els comerciants del Nord d'Espanya, ahont s'hi concentra tota la vida econòmica de la península ibèrica, estan enviant al Orient una missió, darrera l'altra, comercials.

La xifra del intercanvi entre Espanya y Turquia és bastant considerable y va resoluïment a fer creixer. El Govern espanyol acaba de nomenar aquí un agent comercial per l'Orient. Es don J. Fernández Guillarmé, droguan-adjunt de la Legació espanyola, a qui s'ha confiat aquest nou càrrec i cal declarar que s'ha confiat a bones mans.

El senyor Guillarmé ens presenta abir una delegació dels industrials y comerciants espanyols, composta per don Felipe Pons Solanas, secretari general de l'Unió de Productors d'Espanya, corporació oficial, domiciliada a Barcelona, representant, no solament les societats econòmiques de Catalunya, sinó que també a altres vint-i-set Cambres de Comerç de la península; per don Maríán Felez, delegat de la Cambra de Comerç de Saragosa y del Museu Comercial d'Aragó, y per don Joseph Camps Arzenau, representant d'un important grup de fabricants de Barcelona y els seus voltants.

Esperem que aquests senyors trobaran la millor acollida en el Govern y en el comerç otomans. Els venen a oferir al nostre comerç un nou camp, que s'ha d'aprofitar pera donar una major activitat y extensió. Aquesta nova missió comercial ha seguit d'arrop a una altra delegació enviada aquí per les provincies basques y delegada per la Cambra de Comerç de San Sebastián.

Nosaltres formulem per l'èxit d'aquestes missions espanyoles, els vots més calorosos.

"El Levant Herald", en son darrer paragraf diu:

"El fi d'aquelles expedicions es introduir a Turquia els productes del terro y de l'industria d'Espanya, afavorir la exportació espanyola a Orient y de fer conèixer a la península ibèrica y desde allí a les Repúbliques hispano-americanes els productes de l'industria otomana.

Nosaltres veyem ab gran plaer aquestes manifestacions amicals, que tiran a acostar més dues nacions ja unides per una mutual simpatia, y nosaltres desirgem sincerament que aquestes esforços siguin coronats pel més gran èxit.

"Le Jeune Turc", en un de sos paragrafs, diu:

"Res ens podria ésser més agradable y més útil pera substituir a les nostres relacions ab l'Italia. La similitud del clima, y, per consegüent, de productes, la facilitat de relacions per la via marítima, el fet de que un dels nostres principals centres de comerç y d'industria és, en realitat, una mena de colònia espanyola, totes aquestes consideracions y d'altres que no detallam ara, fan que nosaltres saludem ab simpatia y consideració l'arribada a nostra ciutat d'aquesta missió, destinada a extreure ab el nostre país molt a prop de sis-cents persones. Per a traduir-se a Xile yaren necessitat tres trens expressos.

Immediatament va venir al mateix teatre la campanya Marià-Caballero.

Per a poderem entomar, la senyora Marià va tenir d'empenyar les seves joies. Una altra empresa que va perdre molt, ab tot i els elogis de la crítica, va ser la que presentà a n'en Carvajal.

DE LA XINA

El nostre corresponent
Una inquietud esvalda per una carta
La revolució en l'imperi

Els nostres lectors han tingut en diverses ocasions la joia de llegir damunt les planes de LA VEU, les impressions exòtiques de la remota terra de Xina, viatges y revoltes ab catalana sobrietat pel nostre amic el P. Francesch Pons.

Tot d'una, el nostre estimadíssim company a qui podríem dir corresponent honorari, emudi, al mateix temps que'l telégraf ens avisava la notícia, paradoxal per lo inesperada, de la revolució xinica. De moment no podem parlar pel nostre estimat corresponent, però si al veure que s'interrompen les seves lletres, y més quan ens fou tornat ple de rectificació y segellat el paquet de diaris que, per la via siberiana, li remetiem.

L'Administració de Correus no'l trobava en sa ordinària residència afectada per la revolució. Aleshores ens espantàrem, y quan al obrir una il·lustració anglesa vèrem el retrat d'un religiós assentat pels revoluts, havíem de córrer a certificar-nos per la llegenda, que'l retrat del celestístic no era el del P. Pons. Ara fa dies tenim lletra d'ell molt breu, casi atropellada, donant nos y justificant el seu silenci y prometent futures y més llargues informacions de les coses de la Jove Xina, cosa que segurament alegrarà als nostres llegidors.

Heus aquí la carta del P. Pons, durant el viatge de la qual, de Jenn gan-Fú a Barcelona, s'ha canviat definitivament la constitució vint vegades secular del Celest Imperi.

"Estem en plena revolució; desde molt temps an aquesta part que's venia mitjançant l'actual dinastia tartara o mandarina, per medi d'escribis, amonics, discursos etc. Els progressistes desenganyats de poder implantar el progrés a l'Europa baix l'actual dinastia, s'han llençat al carrer per enderrocar a la una y implantar l'altra.

Sembla que durtre de poch tota la Xina caurà sota la dominació dels «Ke-min-tan» (antidàstichs). Actualment sembla que s'han fet ab set o vuit provincies.

L'èxercit sembla també que's vol passar als «Ke-min-tan».

El generalíssim de les tropes ha contestat a una demanda del emperador, que les tropes les necessitava ell y que encara no'n tenia prou pera la defensa de la seva persona.

Tres mil soldats enviats per combatre als «Ke-min-tan», s'en passaren als matxos a qui anaven a combatre.

La para d'hi ha, pera tots, y a la campanya del Chatelet de París hi hagué moltes nits que no li arribaren a tocar 60 pesos.

El periòdic "Le Jeune Turc", "Stamboul" y "El Levant Herald and Eastern Express", parlen dels nostres comissos nats comercials.

El "Stamboul" — "Espanya y Turquia. Mentre l'Italia s'entossuïda a quèdarse a la Tripolitania, els mercats d'Orient quedaran tancats per a'l seu comerç. Aquest començava a ésser important; la guerra y un petit dret del 100 per 100 l'ha arruïnat. Quan Italia tornará a la rahó, se trobarà son lloch ocupat, no ja solament per les potències que desde sigles enrere estan en relacions ab l'Orient, sinó per altres novament vingudes d'Alèmanya, sa aliada, y l'Espanya, sa cosina.

Aquesta dona mostres d'una gran activitat, d'un quant temps ençà. Els industrials y els comerciants del Nord d'Espanya, ahont s'hi concentra tota la vida econòmica de la península ibèrica, estan enviant al Orient una missió, darrera l'altra, comercials.

La xifra del intercanvi entre Espanya y Turquia és bastant considerable y va resoluïment a fer creixer. El Govern espanyol acaba de nomenar aquí un agent comercial per l'Orient. Es don J. Fernández Guillarmé, droguan-adjunt de la Legació espanyola, a qui s'ha confiat aquest nou càrrec i cal declarar que s'ha confiat a bones mans.

El senyor Guillarmé ens presenta abir una delegació dels industrials y comerciants espanyols, composta per don Felipe Pons Solanas, secretari general de l'Unió de Productors d'Espanya, corporació oficial, domiciliada a Barcelona, representant, no solament les societats econòmiques de Catalunya, sinó que també a altres vint-i-set Cambres de Comerç de la península; per don Maríán Felez, delegat de la Cambra de Comerç de Saragosa y del Museu Comercial d'Aragó, y per don Joseph Camps Arzenau, representant d'un important grup de fabricants de Barcelona y els seus voltants.

Esperem que aquests senyors trobaran la millor acollida en el Govern y en el comerç otomans. Els venen a oferir al nostre comerç un nou camp, que s'ha d'aprofitar pera donar una major activitat y extensió. Aquesta nova missió comercial ha seguit d'arrop a una altra delegació enviada aquí per les provincies basques y delegada per la Cambra de Comerç de San Sebastián.

Nosaltres formulem per l'èxit d'aquestes missions espanyoles, els vots més calorosos.

"El Levant Herald", en son darrer paragraf diu:

"El fi d'aquelles expedicions es introduir a Turquia els productes del terro y de l'industria d'Espanya, afavorir la exportació espanyola a Orient y de fer conèixer a la península ibèrica y desde allí a les Repúbliques hispano-americanes els productes de l'industria otomana.

Nosaltres veyem ab gran plaer aquestes manifestacions amicals, que tiran a acostar més dues nacions ja unides per una mutual simpatia, y nosaltres desirgem sincerament que aquestes esforços siguin coronats pel més gran èxit.

"Le Jeune Turc", en un de sos paragrafs, diu:

"Res ens podria ésser més agradable y més útil pera substituir a les nostres relacions ab l'Italia. La similitud del clima, y, per consegüent, de productes, la facilitat de relacions per la via marítima, el fet de que un dels nostres principals centres de comerç y d'industria és, en realitat, una mena de colònia espanyola, totes aquestes consideracions y d'altres que no detallam ara, fan que nosaltres saludem ab simpatia y consideració l'arribada a nostra ciutat d'aquesta missió, destinada a extreure ab el nostre país molt a prop de sis-cents persones. Per a traduir-se a Xile yaren necessitat tres trens expressos.

Immediatament va venir al mateix teatre la campanya Marià-Caballero.

Per a poderem entomar, la senyora Marià va tenir d'empenyar les seves joies. Una altra empresa que va perdre molt, ab tot i els elogis de la crítica, va ser la que presentà a n'en Carvajal.

Nosaltres formulem per l'èxit d'aquestes missions espanyoles, els vots més calorosos.

"El Levant Herald", en son darrer paragraf diu:

"El fi d'aquelles expedicions es introduir a Turquia els productes del terro y de l'industria d'Espanya, afavorir la exportació espanyola a Orient y de fer conèixer a la península ibèrica y desde allí a les Repúbliques hispano-americanes els productes de l'industria otomana.

Nosaltres veyem ab gran plaer aquestes manifestacions amicals, que tiran a acostar més dues nacions ja unides per una mutual simpatia, y nosaltres desirgem sincerament que aquestes esforços siguin coronats pel més gran èxit.

"Le Jeune Turc", en un de sos paragrafs, diu:

"Res ens podria ésser més agradable y més útil pera substituir a les nostres relacions ab l'Italia. La similitud del clima, y, per consegüent, de productes, la facilitat de relacions per la via marítima, el fet de que un dels nostres principals centres de comerç y d'industria és, en realitat, una mena de colònia espanyola, totes aquestes consideracions y d'altres que no detallam ara, fan que nosaltres saludem ab simpatia y consideració l'arribada a nostra ciutat d'aquesta missió, destinada a extreure ab el nostre país molt a prop de sis-cents persones. Per a traduir-se a Xile yaren necessitat tres trens expressos.

Immediatament va venir al mateix teatre la campanya Marià-Caballero.

Per a poderem entomar, la senyora Marià va tenir d'empenyar les seves joies. Una altra empresa que va perdre molt, ab tot i els elogis de la crítica, va ser la que presentà a n'en Carvajal.

neral, fa d'altre més de no't anys, me vaig posar en contacte ab algunes personalitats altament col·locades en el comerç ab el fi de que adquirissin totes que'l Govern argentí obria en les més ventajoses condicions de pagor; els vaig fer veure clarament la immensa conveniència que hi havia pera Espanya en realisar una empresa d'aquest gènere, vaig pregar ab la fermesa y l'entusiasme que encara'm distingíen, posí la fortuna en se mans, però desgraciadament la cosa no fou viable, no's feu res, y entretant sortien d'altres paquets exotícs, enormes capitals cap a l'Argentina que foren invertits en grans adquisicions de terres ubicades en diverses regions del país; y lo que altavors podíam haver adquirit per preus ínfims, relativament, s'ha multiplicat o decuplicat de valor. Vosté recordarà que's pagaven allavors 20.000 pesos per llegua kilòmetrica en certes provincies, preu que avuy ha pujat a 100.000 pesos o més, com vosté sab. No es això exacte? Y quant valdràn demà aquestes terres? no devem oblidar que si avuy reb l'Argentina un contingent de mil emigrants per dia, aquesta xifra anirà en augment considerable com ha ocorregut en els Estats Units del Nord, que s'ha vist en el cas d'adoptar mides restrictives de la emigració.

(La manca d'espai ens obliga a suprimir una llista de dades publicats pel director d'Estadística y Economía Rural senyor Lahitte, referent al augment que cada any té allí la producció agrícola.) Però me'n adono que'm vaig allunyar del propòsit que ha posat la pluma en les meves mans, y que no era altre que estimular al patriota y amich a perseverar en ses nobilitatimes iniciatives, la realització de les quals seria de positius beneficis pera Espanya y l'Argentina, y un vèlup més entre addites. És necessari, donchs, fer quelcom pràctic, y pera això té vosté condicions de sobres; fassi una crida als capitalistes y industrials de Catalunya pera posar mans a l'obra sense temors, sense prejudicis, ab interès, ab fe en la empresa, y vosté haurà realitzat quelcom molt important, quelcom molt convenient que espero desde fa més de nou anys. Després vindran els altres capitalistes y industrials de la Península a completar aquesta obra iniciada baix els auspicis de la progressiva y laboriosa Casa d'Amèrica.

Demano a vosté mil disculpes per la desmesurada extensió d'aquesta carta, puix escriu l'altre perquè no tinc temps d'escriure curt, y m'implach en saludarlo y amich que'l felicitu novament per son gran projecte, dignu del apoyament incondicional dels catalans.

Albert I. Gache
Cònsul general de la Rep. Argentina

Alguns dels nostres lectors han tingut en diverses ocasions la joia de llegir damunt les planes de LA VEU, les impressions exòtiques de la remota terra de Xina, viatges y revoltes ab catalana sobrietat pel nostre amic el P. Francesch Pons.

Tot d'una, el nostre estimadíssim company a qui podríem dir corresponent honorari, emudi, al mateix temps que'l telégraf ens avisava la notícia, paradoxal per lo inesperada, de la revolució xinica. De moment no podem parlar pel nostre estimat corresponent, però si al veure que s'interrompen les seves lletres, y més quan ens fou tornat ple de rectificació y segellat el paquet de diaris que, per la via siberiana, li remetiem.

L'Administració de Correus no'l trobava en sa ordinària residència afectada per la revolució. Aleshores ens espantàrem, y quan al obrir una il·lustració anglesa vèrem el retrat d'un religiós assentat pels revoluts, havíem de córrer a certificar-nos per la llegenda, que'l retrat del celestístic no era el del P. Pons. Ara fa dies tenim lletra d'ell molt breu, casi atropellada, donant nos y justificant el seu silenci y prometent futures y més llargues informacions de les coses de la Jove Xina, cosa que segurament alegrarà als nostres llegidors.

La Conferència de Cambó a Reus

ACTUACIÓ REGIONALISTA

(Extracte taquigràfic)

Senyors:

Abans de començar he de donar merces a la societat d'El Círcol, que s'ha dignat cedir aquest local per a que jo hi pogués donar la conferència; he de donar merces als senyors firmants de la petició dirigida a aquella Societat per a que aquest local fos cedit, en els quals hi ha homes de tots els partits polítics i d'idees ben contràries a les que jo viny a sostenir. És això una demostració de cultura i de tolerància que jo estimo en tot el seu valor, perquè, a aquest acte, aquests homes de tan diverses tendències han vingut a manifestar que tenen plena confiança en que, al fer ús de l'hospitalitat que se'm concedeix, he de respectar a tots al exposar als claretar les meves idees contràries al pensar de molts dels que m'escolten, però sense ferir les consciències.

Vinch, ab grandíssima satisfacció, a parlar a l'aquesta ciutat de Reus per primera vegada en una vida; en les meves corrieres per les diferents ciutats de Catalunya mai havia tingut ocasió de venir a Reus, i avui, al venir-hi, jo tinc de dirvos que may he compartit les idees d'aquells que entenen que l'interès amor local que en el cor s'estova i se cova, significat, la més petita incompartibilitat de la causa general de Catalunya. Al contrari, jo he cregut sempre que era una pena de bon patriotisme català l'interès amor que sentiu per la vostra ciutat; jo no crech mai que aqueix amor local rebassi ni en un sol grau el patriotisme, perquè el patriotisme sol és sol i fecund quan es completa i se manifesta en tots els graus, desde l'amor a la ciutat, a la nació, arribant a estendre's a la humanitat entera.

Cumple aquest dever d'atenció i cortesia, que surt de dins del meu cor, vaig de dret al fons de ma conferència.

El regionalisme català

He vingut aquí convidat per un organisme polític, per la Lliga Regionalista, constituïda fa pocs temps, i que avui, ab aquest acte, inaugura la seva actuació política.

Jo tinc de dirigir-me principalment a aquests companys que venen a engrosir l'estol dels regionalistes catalans. Jo he de dir als amics de la Lliga Regionalista de Reus, que, al ingressar en la comunitat regionalista catalana, no entren en cap partit dogmàtic, ni fan cap professió de fe política que obligui per tota la vida, que obligui a una disciplina incompatible amb la dignitat humana. Nostre disciplina no és de fóra, sinó que ens surt de dins; és filla d'una identitat de temperaments.

En l'actuació política té més importància la conformitat de temperament i procediment que la conformitat de programes, perquè, en la vida social, als homes els separa més fonamentalment les diferències de temperament que les diferències d'ideologia.

Moltes vegades heureu vist constituir-se un partit polític ab programa de finit, aprovat per unanimitat, i en els primers passos que en l'acció dona ja s'inicia la discòrdia. Y és que la comunitat en un programa és sola la conformitat en el fi, en el fi a n'el que ens may s'arriba, i no en el camí a seguir per aconseguir-hi, que és l'acció política.

Per això jo viny aquí a parlar el títol de la conferència, a parlar-vos d'acció regionalista, perquè un partit no és una associació de la vida contemporània, ni va cap a l'ideal, sinó que adora un ideal, sinó que adora la realitat d'aquest món, i no a l'ideal, sinó a la realitat, que és la que ens dóna el que entenem que ha d'ésser la realitat, l'acció regionalista.

Convé, senyors, precisar bé's termes per a que no hi pugui haver ni una ombra de mala intel·ligència.

El Regionalisme i el Catalanisme són conceptes que's confonen a voltes i no ha d'ésser així. El Catalanisme és el sentiment, és el motor. El Regionalisme és la fórmula concreta política que dona satisfacció al sentiment catalanista. El Catalanisme té per finalitat intrínseca l'afirmació i la intensificació de la vida catalana, afirma les característiques nacionals catalanes en tots els aspectes de la llengua, del dret, del civisme, de la cultura i de la riquesa; enforteix i engrandeix a Catalunya, fent que cada dia sigui més potent i catalana. El Regionalisme és la fórmula política per donar expansió i satisfacció a l'aquesta fets de la personalitat catalana. El Regionalisme no és una cosa empírica, és una fórmula de política positiva, realista, arrenca del fet, de l'existència d'una personalitat catalana i fa adaptació del principi de que tot organisme humà, individual o col·lectiu té dret a regre a sí mateix en tot lo que li pertany, i per això demanem l'autonomia regional per tot lo que afecta a la regió i per tots els afers municipals demanem l'autonomia del municipi. El Regionalisme després que el fet de la personalitat regional no sigui un fet exclusiu català, sinó que sigui per tot Espanya i tinguin la plena personalitat, lo mateix Catalunya que la Andalusia i Castella, Extremadura, Galícia, València i totes les regions d'Espanya. Desitgem que el Regionalisme sigui la fórmula política que dirigeix i normalitzi la vida política espanyola. (Aplaudiments).

L'actuació regionalista a Espanya. Cal afirmar.

Al anar a actuar el Regionalisme en la vida general de la política espanyola val la pena de que estudiem la situació actual d'Espanya, en tot lo que a la política fassi referència. Y hi ferho ens trobem que a Espanya s'hi produïen un fet del qual esdevé escocç de ventura entre tots els pobles d'Europa.

Jo m'he convençut de que l'espanyol, individualment, sigui català, andalús i

gallego, no és inferior al ciutadà de cap altre poble ni a la raça d'Europa; un espanyol individualment val tant com un francès, un anglès o un alemany.

Però, així com en aquests pobles la vida col·lectiva és una suma del conjunt de forces individuals, aquí la vida col·lectiva resulta una disminució de les sumes de les individuals: un espanyol val com a hui, 10 ja no més valen com a 5 y 100 ja no valen ni com a hui; com més gran se fa la col·lectivitat més petita resulta la seva força. Y és que resta y no suma.

A Espanya, en les manifestacions de la vida col·lectiva, el sentit negatiu, el sentit destructiu pot més que el sentit positiu, que'l sentit afirmatiu. Y així com en els altres pobles els individus s'organitzen i completen els uns als altres, aquí, a Espanya, tota acció col·lectiva va encaminada a destruir o al menys a destruir la vida col·lectiva dels altres. (Aplaudiments).

Aquí, a Espanya, els moviments polítics s'apoderen de les multituds en quant s'organitzen una nació; y troben el camí més difícil en quant signifiquen una afirmació.

Y per això succeeix que casi tota la actuació política espanyola és negativa. No hi veyem aquell exemple admirable de les últimes eleccions angleses, que, iniciades tant pel partit liberal com pel partit conservador ab una base negativa, el poble anglès rebutja les negacions y obliga als quefres de abdos partits a canviar de plataforma electoral. Així el liberal hagué d'afirmar la doctrina lliure-cambista i el partit conservador hagué d'afirmar la defensa del proteccionisme i de la idea del imperialisme colonial del gran Chamberlain.

Aquí succeeix tot lo contrari. Les agrupacions que tenen escrits en llur bandera principis afirmatius, en la seva actuació els abandonen y els oblideu perquè aquí no interessen les afirmacions, aquí tots viuen entre negacions perquè vuen que sols les negacions és lo que agassa. (Molt bé, molt bé).

Així succeeix, senyors, perquè a mon entendre, aquí a Espanya, per la nostra facilitat imitativa, per la nostra facilitat per les grans concepcions y grans fites, tenim una propensió irresistible a fer política de principis abstractes y grans problemes. Y no mireu la realitat de la vida, no mireu que en la política els grans principis y les paraules sanes han sigut de una buidor absoluta, i que en la actuació política únicament les afirmacions modestes, de realitat de vida, han sigut les que han fet progressar als pobles.

Política de principis y política de realitats

Si se n'han escrites de pàgines brillants y pronunciats discursos de meravella eloqüència parlant de la qüestió social; esbrinant el seu origen en la història; cercant les seves causes en la organització econòmica de la societat passada y la present y la futura; volent emdevenir al pervindre que presenten alguns com un fill de pau y amor en que tots els interessos s'agermanen y els altres com la consagració de la victòria tirànica, inexorable, dels uns damunt dels altres!

Y mentre el problema social ha sigut tractat ab principis abstractes les masses obreres no n'han obtingut ni una sola ventallita ni han millorat un grau la seva situació dins de la societat. Les classes obreres han obtingut ventallitas quan s'han tractat qüestions concretes parlament: el treball y els retirs de la vellesa, el treball de les dones y les criatures, etc., coses totes que no serveixen per fer grans discursos, però sí que han servit per millorar la situació de les classes obreres. (Aplaudiments).

El fet polític de principis té un altre gran perill del que n'és víctima tota la vida política y social d'Espanya. Tot home que fa política de principis, que defeneix grans principis, s'arriba a creure que'l seu ideal és la veritat absoluta y cada ciutadà se converteix en un papa infalible y excomunica als que no pensen com ell, arribant-se a lo que deya en Gannivet: a la necessitat de una constitució per a cada espanyol que digui: Cada hui podrà fer lo que millor li sembli, i privar als demés de que ho fassin. (Molt bé, molt bé).

La política de principis mata les intel·ligències y porta a les lluites salvatges, perquè entre principis absoluts no hi caben transaccions, ni termes mitjos; y tinguem en compte que únicament progressen els pobles quan devien d'una reforma, una acció d'opinió general. Mentre que pot assegurar-se que quins els ciutadans d'un país estan dividits en dues meitats és inútil que aquella reforma's voti, perquè no fructificarà, perquè serà infeconda.

En canvi la política de realitats, de fets concrets li asserona els homes, creua sa intel·ligència y endoliceix el seu caràcter. (A quans de vosaltres haurà passat que, separats d'altres homes per abismes de qüestions abstractes, al trobar-se en algun punt concret, davant d'un problema de la vida real, hauran convertit en una acció conjunta y heu vist que cada un d'aquells ciutadans, tractats d'aprop, davant d'un problema concret, era un gormà que com vosaltres pensava y ab ell polítics treballava per una solució determinada).

A Espanya, senyors, la política, de fa molts anys, té únicament per base el discutir qui ha de governar y no com s'ha de governar. A Espanya hi ha una sèrie de partits que cada un se proclama possessor d'una recepta matriu, una fórmula salvadora.

En la política de principis, com no vol comunicar als demés. Fan com els sacerdots egipcis ab el misteri de sa religió. En alguns casos alguns d'aquests partits ens diuen que ens programa per a un gran marit, però no saben si aquest programa tindrà oportunitat quan el govern arriba a les seves mans. Aquests homes y partits ens han portat al estat actual de la societat espanyola davant dels problemes que aquí's presenten; aquests homes ha arribat a

en demanar un canvi esterió providencial, en que vingui l'home salvador que tot ho capdrà, sense pensar que en la vida dels pobles, res se deu a un home, encara que aparentment la història ho digui; millora un poble quan tots els elements socials estan preparats pera el millorament. És allavors quan apareix l'home que és el tipus representatiu. És ell el que ha acumulat la gloria de tota una generació.

A Espanya tenim encara una reminiscència d'absolutisme. No's hem donat de que en nostra constitució política tenim establert el principi de la sobirania popular que quan no s'exerceix és que'l ciutadà s'abandona. Se creu que estem encara en la època dels reis absoluts, que'l qui mana ho pot tot, que pot girar la fac del país. No sabem viure dins del regim constituït per a que governi el poble, en virtut de la co-rent d'opinió que en el poble predomina; que les organitzacions superiors del Estat no tenen altra missió que reconèixer-la y canalitzar-la, perquè en definitiva és la voluntat del poble. (Aplaudiments).

Lluites esterió. — Necessitat d'exercir funcions de govern.

A Espanya, senyors, durant tot el segle XIX y XX, no hi hem sabut veure més que lluites polítiques y malgrat el gran número d'aquestes lluites no hem sabut veure ni una que tingues per base de reforma una fórmula concreta que hagués de reportar la riquesa y el progrés d'Espanya: lluita de dues dinasties que ompli de ruïnes l'Espanya; lluita entre'l regim republicà y monàrquic que ha dividit la Espanya en colles y parcialitats inconciliables que lluitaven tot per principis abstractes. Cap dels que lluitaven a les armes, sabia que hi hagués en elles cap finalitat encaminada a lograr el benestar dels seus semblants.

Ha passat a Espanya una cosa semblant a la que passà a l'aquells dies cavallers que's desafiaren pera aclarir quin era més gran poeta: si l'Assolador o si l'Assolador. A les armes y malferits abdos y ja en l'agonia el que havia donat la vida pel Tasso deya gemegant: — He lluitat defensant la fama de Tasso y he de confessar que no n'he llegit res — y al sentir-ho saltà el contestà: — Jo moro en defensa del Ariosto y tampoch l'he llegit. (Aplaudiments).

Jo mateix haurien pogut dir en el camp de la política si haguessin parlat els dos quan morien procedents de camp contrari, quan deixaven el món dels vius y oïrien les seves veïdes dels seus ideals. (Aplaudiments).

Y mentre que això passava a Espanya, mentre hem perdut un segle en aquestes lluites, el món caminava de pressa y la política ha deixat d'ésser política y ha esdevingut política de realitats que nosaltres encara no havem pogut aconseguir, com la col·laboració de tots els ciutadans a una obra de govern.

Sols aquí, a Espanya, tenim grups immensos de ciutadans, units a base de un principi abstracte, que's neguen a col·laborar amb la política de principis, que pensen ab un cel indefinit y imprecís per quan triomfin els seus; que somnien en alguna cosa abstracta abandonen la realitat present y neguen sa intel·ligència y són als a una obra de millorament. (Aplaudiments).

Això no passa més que aquí. (En els altres pobles d'Europa les reivindicacions de les classes obreres s'han apartat dels partits de principis absoluts. Les masses obreres han deixat de lluitar per la República o per la Monarquia y s'han fet socialistes; han afirmat realitats concretes de la vida. Y en l'afirmació d'aquesta realitat s'han trobat en que, quan havien sabut crear una opinió general, s'han anat implantant els seus principis, tant en les repúbliques com en les monarquies; en que han sigut triomfadors en aquestes batalles, no treballant per un fantasma, sinó treballant pel millorament de la seva classe. (Aplaudiments).

Y així tant és així, que avuy veyem que'l ministre que influïx més en la direcció dels negocis de Anglaterra és socialista y governa en socialista y que a França en l'actual moment hi ha vint socialistes; que a Itàlia els socialistes s'estan imposant; que a Alemanya estan en camí del govern. Y ni a un lloch ni a l'altre se'ls ha ocorregut lligar la seva actuació a un canvi de regim, sinó que sentint-se forts en el seu dret y voluntat de governar, han guanyat la consciència dels ciutadans que en República o sigui en Monarquia se reconèixerà la justícia de nostres reivindicacions y se farà la nostra voluntat. (Grans aplaudiments).

A la vista, senyors, aquesta política de principis té un inconvenient y causa un mal molt greu, que pot ésser que sigui la ràbia de la seva força a Espanya.

Un home polític, per intel·ligent que sigui, si no fa política de govern, serà un mal governant. No hi ha art més difícil que'l govern dels homes y no s'aprèn en els llibres, sinó que s'aprèn en la pràctica.

El que m'escolteu y hagin exercit un caràcter públic, el caràcter de regidor, de jutge o de president d'una societat per exemple, reconeixeran que tinc raó, perquè saben que han après més fent quatre anys de regidor, que en 25 anys d'estudi en els llibres, d'escoltar o de fer discursos de propaganda.

El home polític que dirigeixen partit purament de protesta y que no actua en el govern, no solament fan mal al seu país, negant-li un concurs avuy, sinó que'n preparen al seu futur, sinó que'n arriba el dia del triomf dels seus ideals, perquè aquesta incompències en la obra difícil del governar els impossibilita per a dir que vagi el govern a les seves mans; govern que cal perquè no saben manejar-se.

Integritat eren els homes de la República.

pública espanyola, però eren ineptes, perquè no havien governat, perquè no tenien la experiència del govern; y la República els va caure de les mans sense que ningú els combatés. No havien fet l'aprenentatge en obra de govern. (Molt bé, molt bé).

La política regionalista. — La tasca de la Lliga.

Donchs bé, senyors, la política regionalista significa tot lo contrari de l'actual política espanyola. La política regionalista abomina els principis abstractes y està enamorada de la realitat concreta de la vida.

Es el primer moviment polític espanyol que no ha fet a un canvi de regim la seva tasca, ni ha avaluat cap lletra a plaça fixa, sinó que dirigeix al poble i ha dir: Poble de Catalunya tindrà lo que't mereixis y solament pels teus esforços lograràs la autonomia, y una vegada obtinguda, ella serà la teva felicitat o la teva desgracia, segons sigui la teva cultura y el teu patriotisme. (Grans aplaudiments).

Per això, senyors, a nosaltres se'ns ha mirat com una cosa estranya dins de la vida política espanyola, com una cosa indefinida y ens hem trobat combatuts per la dreta y per l'esquerra. Aquesta's ha combatut perquè no acceptem els seus grans principis y aquella també's combatia perquè en la nostra actuació col·lectiva tampoch acceptem els seus. Però a nosaltres els ataca la dreta y de l'esquerra tenim molt tranquil; no'ns faran desviar ni un grau del nostre camí y direcció; nosaltres sabem, senyors, que la política de principis, aquesta separació de grups formats per espanyols dividits per principis absoluts y entre'l quals no hi ha transacció possible, és la mort y que Espanya sols pot salvar-se si desapareixen aquestes principis tota els espanyols col·laboren a una acció conjunta. Y tinguem la seguretat de que en el pervindre, el dia que aquesta política's fassi, podran no triomfar les nostres persones, però triomfaràn els nostres ideals, que la vida política d'Espanya en ells està hipotecada. (Aplaudiments).

El Regionalisme, senyors, atença, com ja he dit, no d'un principi, sinó d'un fet, del fet de que Catalunya no és una massa informe, no és un troc d'Espanya igual a tots els demés trocs, que Espanya no és un tauler de dames. El regionalisme atença del fet de que Catalunya, per sa història y per sa raça, és un tot orgànic, és una personalitat, ja sigui regional, ja sigui nacional, com vulguis, però és una personalitat completa.

Y Catalunya necessita un estatut, un regim d'aquesta personalitat; regim més ample o més estret, segons aquesta personalitat sigui més assentada o més indefinida; regim o estatut que farà sol bé o sol mal segons la destresa o el patriotisme dels que en el dia de després el manegin.

No's trobem, senyors, No tenim programa definit. No volem denominar el pervindre, no volem dir lo que pot convenir al nostre país d'aquí a 50 anys. I qui ho sabi! El nostre programa, l'actual, en 1912, és el de les Mancomunitats que han acceptat avuy casi tots els catalans. (Ens arrememem aquí?) Avuy els catalans, si no són fins a gressim més desitjos y franscos! Demostrem que'ns hem creat error y la personalitat catalana era molt més modesta de lo que'ns havien cregut. Avuy la Mancomunitat; demà, lo que's mereixi; lo que Catalunya hagi demostrat mereixer en l'exercici d'aquella, en sa funció autònoma de govern.

Per a aquesta funció autònoma no la designem solament per Catalunya, sinó que creyem que ha d'ésser concedida a totes les demés regions espanyoles. Que la més gran desgracia per a Espanya fóra que's demostrés que les regions espanyoles són imponents per a regir els seus destins. Perquè si davant de la impotència del Estat vingues la impotència de les regions seria el signe de la degeneració, posar l'estèrmi a la raça. (Grans aplaudiments).

Però, com vos he dit abans, lo més important sobre l'acció política de la Lliga Regionalista en la que molts ciutadans de Reus venen ara a consagrar-hi les seves activitats, és la fórmula d'acció. Y la fórmula d'acció és la que resulta dels seus actes. En la Lliga no hi trobareu una ratlla dret, encara, del mateix modo que en la vida no hi trobareu may cap fenomen natural que segueixi exactament aquesta ratlla.

Així fóra voler enquadrar la realitat en una fórmula quan lo que s'ha de fer és trobar la fórmula a la realitat.

Així, per exemple, la Lliga Regionalista comença a actuar en la política viva y militant després del desastre colonial, quan semblava que a Espanya hi havia un alè de vida, que s'iniciava un moment de restauració, d'iniciatives. Existia, allavors, senyors, un catalanisme romàntic, sentimental; un catalanisme que no hem d'anoyar, però que hem de veure; que és un gran bé que ara no existeixi, però que, si no hagués existit, el catalanisme no hauria arribat hont es avuy. Me passa, ab el record d'aquest catalanisme, lo que'm passa al recordant de la meua infantesa, de les primeres impressions de la vida, que les recordo ab gorg, ab vivíssima simpatia, però si m'ocorrien tota-hi ho rebutaria perquè en la vida actual som més forts. Donchs lo mateix així al catalanisme: avuy és molt més fort que allavors.

Lavors el catalanisme era cosa de cançó, d'escoltes, que veïaven l'efon sagrat de la patri, però nosaltres, els homes de la Lliga Regionalista varem entendre que havia arribat l'hora de iniciar a les multituds, a tot el poble de Catalunya; l'hora d'anar a predicar-lo a la plaça pública, de lluitar per a que aquell catalanisme català de uns quants se fés consciència col·lectiva, consciència de tots els ciutadans de Catalunya.

Aquest fou el treball de la Lliga Regionalista desde la seva fundació fins a

la època de Solidaritat Catalana. En aquell moviment la Lliga Regionalista no hi perseguia més que una finalitat intensament heròica: atormar el sentiment catalanista y estendre'l a tots els catalans de tots els partits, als organismes de tota mena, als preocupats allavors de que arribés a tot l'Espanya; concentrava ses energies, totes les seves forces y els seus entusiasmes en que tots els catalans se sentissin molt catalans y volguessin l'autonomia de Catalunya.

Lograren els homes de la Lliga que's realitzessin nostres desitjos en el fet de Solidaritat Catalana que provocà un plebiscit sentimental a Catalunya per a tornar la seva personalitat catalana y son desig d'autonomia. No he d'explicar avuy les causes que al meu entendre portaren la desfeta de Solidaritat Catalana, però sí que faré present que desde la desfeta de Solidaritat Catalana, a la Lliga Regionalista, agrupació política, propulso d'una política de realitat, de plantejar el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l'acció política plantejant el problema greu. La Lliga Regionalista treballa una pila d'anys per a conseguir que aquella afirmació de Solidaritat Catalana la fés el poble de Catalunya. Y tantost fracassada Solidaritat Catalana, compranguem els homes de la Lliga Regionalista que ja no podien ésser programa per l

Este anciano y esta niña
viven contentos, felices
y del Foso-Glacio-Kola
Domench, ved lo que dicen
Ella: «Llegaré a tu edad
sana, robusta y dichosa».
Y el viejo le contestó:
«Aún viviré más, hermosa».

Jo'm dono perfecte compte dels perills
gravíssims d'una actuació del Regionalisme
català en la política governamental
d'Espanya. Quan un home s'fica en
una empresa, ha de preveure sempre les
dites hipòtesis: la de triomfar i la de
fracassar. Y és per això que s'ha de mirar
que si's fracassa no's comprometin
coses molt superiors a n'ell.

Jo dich que ab una actuació purament
personalista dins de la política general es
panyola nosaltres comprometem la pau
de Catalunya i la d'Espanya. Imagineu-
vos vosaltres que sense haver creat un
estat de consciència a favor de la po-
lítica regionalista, que sense haver hi
regionalistes en totes les regions d'Espanya
havent-hi sols a Catalunya, entrés un
regionalista a formar part d'un Govern
i que la seva acció fracqués i en sa
actuació se trobés que en el partit dins
del qual actua no son ben acudides les
seves iniciatives i ha d'abandonar-lo.
¿Creyeu vosaltres que fracassaria únicament
aquest home? Vos equivoqueu;
fracassaria Catalunya; la terra de l'enca-
da de la legalitat, sonaria l'hora de
la revolta i de la protesta i pel rest
d'Espanya tornarien a esclatar, més
ferts, els odis d'abans, obrint-se entre
Catalunya i lo restant d'Espanya abims
fondíssims que no hauríem guin, ni com
se tancaríen.

Mentres que anant a una obra de
govern quan hi hagi regionalistes per
tot Espanya, si's fracassa, la drota d'a-
vuy ens prepararà la victòria de demà i
no fora la Catalunya governamental la
que hauria fracassat, sinó una modalitat
de la política espanyola. (Grans aplaudiments).

S'ha dit, senyors, que perseguim l'in-
tent de fer un partit regionalista es-
panyol dins del regim actual, davant
dels partits que governen. Jo dich, se-
nyors, al tot sinceritat i franquesa, que
no ho sé i que no ho vull dir, perquè
no podem dir lo que ha d'ésser la
realitat. Lo que jo dich és que de-
sijem crear una corrent de opinió es-
panyola regionalista afirmativa, positi-
vista, realista, i portarla dins del camp
de la política directiva espanyola.

Conclusió

Poden succeir tres coses. Primera:
que's dos partits actuals de govern
acceptin les aspiracions regionalistes ab
lota sa integritat, com sembla acceptar
el projecte de Mancomunitat Catalana.
En aquest cas no seria necessari l'ac-
tuació especial regionalista, perquè hauríem
ja triomfat, i cada hi de nosaltres,
individualment, s'agruparia ab els
homes que busquessin en la política la
realització d'ideals que encara fossin as-
piracions.

Podria succeir que fos un sol partit
el que acceptés la nostra integració
i incorporés no sols en son programa
sinó en la seva acció, i això no's veu
ni en un dià, ni en un mes, tot el
sistema polític que informa la Lliga
Regionalista: allavors no caldria tam-
poc fer un partit nou.

Y pot passar que cap dels partits
accepti el pensament que integra la co-
munitat regional catalana. En aquest
cas, si hem salvat forçadament la política
espanyola, no trobaríem satisfacció en cap
dels partits vindria per si mateix el
partit que canalís aquesta corrent de opi-
nió.

Y si hem fracassat en la obra de
crear una corrent política regionalista
espanyola, allavors, senyors, no's pre-
ocupem de lo que hauríem de fer,
perquè hauríem fracassat en política
general i en la política catalana.
Aquestes són les coses que podem cró-
r. La darrera seria una gran des-
gràcia que corregeu, no per nosaltres,
personalment, sinó per Catalunya i per
Espanya.

Procurem que això no succeeixi, pro-
curem que'l regionalisme català pugui
crear una corrent regionalista en tota
Espanya; que aquesta corrent pugui
canalitzar-se en un partit de govern nou
e dels actuals. Però això se necessiten
grans, immensos esforços, seny i pa-
triotisme.

Jo voldria que vosaltres, els socis de
la Lliga Regionalista de Reus que ara
heu vingut al nostre costat per em-
pendre aquesta obra, vos fessiu ben bé
carrec de la seva importància, de la
grandezza de la tasca i de la necessitat
de procurar que tots col·laborin en ella;
i que vos fessiu carrec també de les
grans, de les immenses responsabilitats
que en si porta aquesta patriòtica em-
presa. Adeu, senyors.

(Grandiosos aplaudiments).

Des de Castelltersol

La notícia de la renúncia de l'acta
de diputat a Corts per aquest districte,
feta pel benivolent don Lluís Ferrer
i Vidal, causa entre sos electors una
gran sorpresa i fins una momentània
decepció; mes quan se s'arriba pel cert
el motiu determinat, desaparegué promp-
te la ingrata impressió que a tots ens
causà.

En efecte; el senyor Ferrer i Vidal
és persona a qui el districte en gene-
ral professa entrançable afecte guanyat
ab son procedir noble i atent sem-
pre en prodigar tota classe de serveys
a sos electors. Mes tothom se fa carred-
de les circumstancies determinants i
aplauixen son acte patriòtic, ja que
la presència i actuació de don Fran-
cesc Cambó en el Parlament es-
panyol es considera, no ja com a con-
venient, sinó com a precisa i fins in-
dispensable en l'actual legislatura, si's
té en compte que estem en vigília de
debatir el projecte de Mancomunitat Ca-
talana.

Aquesta és la idea sana que preve-
nia en aquesta vida; idea que creyem
nata de la Lliga Regionalista i que
ha sigut rebuda ab un entusiasme tan
gran, que es sensíllissim fer vaticinis
amuntant un gloriós triomf en tasca
de tenir que lluitar per posseir l'acta
de Castelltersol.

La reunió d'alcaldes i comissionats
de tots els pobles del districte fou un
acte precursiu de la victòria i les in-

pressiones rebudes fins ara no podien ser
més optimistes.

El senyor Cambó és conegut i ben-
volgut en aquesta vila per haver-hi es-
tatuat, i el recordat perfectament les
proves d'afecte que li demostraren totes
les classes socials; aixís és que desde
ara s'el·lectem i ens felicitem de
tenir-lo com a representant indiscutible
en les Corts espanyoles.

Sos amichs l'esperem per donarli una
afectuosa estreta de mà, ab la qual
li amirà'l vot.—E. S.

Polítics

Els regionalistes francesos

Com a clausura de la tanda de con-
ferències donades a París en el Cole-
lliure de ciències socials sobre'l tema:
«Frèdric Mistral», els regionalistes
han donat un gran dinar al conferen-
ciat M. Charles Brun.

Varen pronunciar entusiastes brindis
MM. Charles Roux, en nom de la Pro-
vence; Charles Beauquier, diputat, en
nom del Franc-Comtat; Louis Marin,
diputat, en nom de la Lorena; Char-
les Legoffic i el marquès de Estour-
beillon, en nom de la Bretanya.

Els catalanistes y els republicans

Sobre aquest tema escriví el nostre es-
timat confrare «L'Avenc de l'Empordan-
a de La Bisbal».

«El senyor Layret en la seva confe-
rencia de dissabte va dedicar bona part
de la mateixa a tractar de desvirtuar l'ac-
tuació del Cambó en la política general
espanyola.

«No ens ve de nou perquè aquesta
és la fena preferent en tots els republi-
canes catalans; ab la monarquia hi tra-
nzeixen perfectament. (El senyor Lay-
ret va acceptar obertament una monar-
quia com l'anglesa) prò ab els catala-
nistes a seques no hi ha manera.

«Ho tenim observat fa alguns anys;
els catalanistes empordanesos ens han
combatut sempre «El Nuevo Distrito»,
«La Acción», «El Programa» i el per-
sonal que's ha inspirat; el marquès de
Robert, en Bate, en Fournier, en Cu-
si i altres monàrquics els merxen to-
ta mena d'atencions. (Què hi farem!

«Lo que's ve de nou és que després
de l'actuació d'aquest senyor Layret, per
la qual encara hi hagi republicans que,
sense escaparlo's el riure, diguin
pels mitjans i conferències que's cata-
lanistes havem de formar tots al seu
costat. Es deuen creure que no tenim
dignitat i que no's recordem dels in-
sults que cada dia ens dirigeixen!»

Per la Mancomunitat

«El Diluvio», després de relatar l'in-
cident parlamentari de la pregunta del
diputat Nogués sobre quan se presen-
tarà'l projecte de llei sobre Manco-
munitat i la contesta del senyor Ca-
laleja dient que, com va prometre, se
presentaria durant el mes de març,

«Però, durant l'interessant i patriòtic
incident parlamentari de referència, po-
gué qualsevol fer una observació per
demés falaguera per als que aspirem a
que Espanya abandoni una vegada el
sistema unitari, substituint-lo pel re-
gionalista o federal. El fet digne de ser
observat consistí en l'assentiment de to-
ta la Cambra a les categoriques decla-
racions del senyor Calaleja.

«Ni una sola veu se sentí en el Congrés
contra la pretinduda Mancomunitat ca-
talana ni contra'l projecte de llei anu-
nciat pel Govern donant facilitats a to-
tes les regions espanyoles per a que,
segint l'exemple de Catalunya, puguen
mancomunar-se com el projecte hagi si-
gut ja votat i sancionat; i això, ja prou
eloquent i satisfactori, es segurissim
indicar de que la causa regional segueix
marxant per bon camí, ja que va pa-
sant pràcticament de manifest, que han
desaparegut certes perjudicials aspi-
racions i renoucs que sols podien tenir origen
en infundats temors i en un malentès
patriotisme.

Espanya no pot continuar ab el re-
gime unitari que tant mal ha fet i
segueix fent, i si's catalans tenim la
sort i la glòria d'haver iniciat la seva
regeneració per medi del regionalisme,
ben haja una i mil vegades la in-
iciativa dels catalans!

Disposémos, donchs, a prestar tots
els bons espanyols la més eficaç coo-
peració al anunci i formalment ofert
projecte de Mancomunitat, i tan-do-bò
a n'ella s'acullin, segint l'exemple de
Catalunya, totes les regions espanyoles.

—Don Rafel Vehils, secretari de la
«Casa d'Amèrica», de Barcelona, invitat
pel senyor Moret, donarà dues con-
ferències americanistes al Ateneu de Ma-
drid, les facent els temes: «Aspectes
factors del americanisme» i «Ame-
ricanisme parlamentari».

—La Junta Directiva del Casino Ra-
dical de la plaça Royal, en sa reunió de
anterior a la pròxima, segint els acor-
ts: Felicitat als regidors senyors Lladó y
Valles, Figueras y Guàrdols, per l'ac-
tuació en la sessió extraordinària a l'A-
juntament, al defensar l'arbitri imposat
sobre els vehicles que acudissin a l'arribar
durant els dies de Carnestoltes, y als
regidors senyors Balaguer, Ullé y Al-
teva Marata, perquè ab la seva assis-
tència contribuïren a que la hagués mí-
nimament suficient per celebrar dita sessió;
fixar la data del 2 de març proper per a la
celebració de la inauguració oficial del
Casino; publicar un manifest, en el qual
s'indicarà l'orientació que deu seguir el
partit, que l'admissió i baixes de socis
s'efectui en votació secreti per la Di-
rectiva; posar en coneixement de tots
els centres i juvenuts del partit la con-
stitució del Casino y enviar una comu-
nicació al senyor Lerroux, donant-li com-
pte de la mateixa.

Aquesta comunicació fou entregada
ahir mateix al senyor Lerroux.

—En una correspondència d'Artés, que
publica «El Pla de Bages», de Manresa,
hi llegim:

«Ha despertat gran entusiasme a na-
quest poble, per la pròxima lluita elec-
toral, la candidatura del leader del re-
gionalisme, don Francesch Cambó, qui
tindrà a son favor la majoria dels vots
d'aquesta població i obtindrà la victò-
ria completa en tot el districte».

—Els tradicionals amichs de don
Pere Vives tracten de constituir en el
districte tercer de Barcelona un Ateneu
Tradicionalista.

—A Calala s'hi celebrà dinar, anu-
nciant el començament de don Francesch Ba-
rtrina, vispresident de la Diputació pro-
vincial i fill d'aquesta vila. Els comen-
sals eren uns 250. Se pronunciaren en-
tusiastes brindis de felicitació al obe-
quiat y aquest digué paraules d'agrai-
ment oferint-se a treballar a favor dels
fills de Calala i del districte, sempre
que's tracti de coses justes.

Li foren presentat d'un album ab les
firmes de tots els començals.

El començament de la inconsciència o de
cosa pitjor, L'Ajuntament de Sa Pobla,
de Mallorca, ha acordat posar, en la sala
de sessions, el retrat del funest ex-go-
vernador civil de Barcelona Miquel So-
cias Calmarí que, com se sab, hagué
de fugir escapat de Barcelona, per les
indignitats que cometé durant el seu go-
vern.

Per la llengua catalana

La Associació Protectora de l'Ense-
nyança Catalana, en contestació al ofi-
ci de felicitació que dirigí a la eminent
artista italiana Lina Passini Vitale per
haver cantat en català el primer acte de
«La Walkyria», el text del qual ja in-
sertàrem en aquestes pàgines, ha rebut
de Roma la següent comunicació:

«Onorevole Associació protectora de la
Ensenyança Catalana. — Barcelona.

Felicitissima per il Loro gentile e dis-
tintissimo omaggio ricevuto qui in-
vio i più vivi ringraziamenti con l'es-
pressione della mia sincera gratitudine
e l'augurio di ripetere ancora qualun-
qua interpretazione wagneriana del for-
te ed espressivo idioma catalano.

Devotissima.

Lina Passini Vitale.

El Consell Directiu de la propa As-
sociació ha enviat al gran catalanòfil
Eberhart Vogel, l'ofici de felicitació se-
güent:

«Aquesta Associació, que nasqué fal-
calf de nostre glorioss renaixement, per
propagar entre les escoles la en-
senyança en nostra llengua patria, ha sa-
ludat alhora que ab fervent entusiasme,
ab la més fonda gratitud l'aparició del
primer Diccionari català-alemany, del
que vos ne sou l'illustre autor. Si veu
ab la més gran satisfacció com els
fills de nostra terra li t'exceuen cada
dia l'hermosa garlanda de ses obres
científiques i literàries, imaginatives, se-
nyor, l'immensa joia ab que ha vist vostra
meritíssima obra.

Ab ella tindrà nostra idolatrada Ca-
talunya, aquella hermosa «lu de que's
parlava en el memorable discurs que
llegíeu en la vetllada dels Jochs Flo-
rals de 1908, per a estudiar les belleses
filològiques i literàries de vostra gran
y dolça Alemanya».

Cregau, senyor, que vostre pacient y
meritíssim treball serà apreciat en son
immens valor y que, malgrat la llarga
distància que separa'l vostre poble del
nostre, hi estem més a la vora que no
pas d'aquells que, ab tot y esser veïns,
encara no han sabut trobar el llac de
gemmanys que vos ab tant amor ens
hauet brindat.

Que Deu vos dongui llargs anys de
vida per glòria de vostra patria y sa-
tisfacció de la nostra.

Barcelona, 19 de febrer de 1912. —
El president, Joseph Botey; el secretari,
Felip de Hita. — Al Dr. Eberhart Vo-
gel, Aachen (Alemanya).

Municipi

La Secció Marítima

Es molt particular lo que passa ab
la desdita Secció Marítima del Parchi.
Aquell joch esplendíent, del que
tanta part se'n podia treure, per la
seua excepcional situació, fa anys que
està convertit en un ermet abandonat
y trist, tancat al públic, inutilitat, y
del que, ha anat desapareixent lo que
hi havia.

El que fou preciós embarcador de
ferro, que resistí gallardament als més
furiós temporals de llevant, destruat,
mitjat, calgut, ja que no hagi re-
muntat als lladres, que s'han anat en-
duent l'entramat y les llenques de fe-
rro, segueix encara resistint l'embarc
de les ones, com una au potèntia ferida
que concentra la força que li resta per
defensarse de la fi inevitable.

De tant en tant, s'aixoca una veu al
Consistori: «Què's fa ab la Secció Ma-
rítima? Y una altra veu contesta: con-
servar-la i restaurar-la. Y no passa res
més. De tant en tant, apareix a l'ordre
del dia de la comissió de Foment quel-
com que's relacioni ab això, per tor-
nar a enfonsarse en el mar del oblit.

De l'empenya que donà'l senyor Du-
rà y Ventosa al arreglo de la Secció
Marítima y que produí el projecte de
passatge marítim no n'ha restat res.
Aquella bufada santosa d'aire del mar
s'esvaí ab la retirada de dit regidor.
Barcelona, en els mesos següents, un-
cara colocada a la vora del mar. Mu-
nicipalment, n'està a tants quilòmetres
de distància, que ningú se'n recorda
del meravellós espectacle de la platja
y de la mar blava.

A n'aquest pas, s'arreglarà la Secció
Marítima y s' farà el passatge marítim
quan ja no existeix el mar.

El negociat central demana a les per-
sones següents o a les seves famílies:
Manuel Mancares Rebollo, Servent,
Lacosta Gólviz, Joseph Fortuny Renil,
Santiago Costa Salameo, Joseph Pal-
mada Mascarell, Rafel Cantón Codina,
Andreu Balagueró Font, Esteve Viura
Masó, Francisco Bonet Lluch, Julià Ro-
selló Pla, Joan Ramón Solé, Carme Pla
viuda de Llanós, Frederich Caballer Grà-
fó, Joan Lozano Bernabé, Vicens Carre-
res Ferreres, Llorenç Rovirilla Molins,
Jaume Roca Agustí, Joseph Bonet La-
call, Elogi Cendra Fernández, Agna Do-
mingo Parra, Joan Falcón García, Sal-
vador Casanova Pons, Isidre Oliveras
Lozada, Bonaventura Amador Gardufes,
Blas López Callejón, Joan Capser Pas-
tor, Francisco Montañón Rager, Jaume
Bolíx Peman, Artur Gurgí Rivas, Agus-
tí Ganiella Esteban, Francisco Llorca
Sangon, Joseph Martí Artala, Joan Me-
seguer Miró, Montserrat Segura Soler,
Pere Casillas Sánchez, Francisco Llan-
sana Oller, Manuel Alonso Lago, Benet
Cabezas Margen, Adolfo Mayoral Cam-
pos, Lluís Feliú Bigat, Gregori Pinol
Guiu, Andreu Santamaría Bartolomé, Ra-
món Jover Creus, Francisco González
Cabrera, Carolina Ocutell, viuda de Puga,
Francisco Gabin Palús y Vicens Navarro
Ubach.

Demà, dijous, a les vuit del vespre,
se celebrará a l'Ateneu Obrer una con-
ferència pública a càrrec del profes-
sor de lleis social a la Universi-
tat de Nouchat H. André de Haday,
qui disertarà sobre «El treball a domi-
cilio».

L'enginyer industrial don Joseph M.
Tallada donà'l dissapte últim la seva
anunciada conferència en el local de
l'Associació Obrera.

Després de breu paraules del presi-
dent, començà indicant les condicions
especials y propies en que's troba l'en-
genyer per a empendre ab tota efica-
cia l'estudi de les qüestions socials, ci-
tant el nom del gran iniciador l'en-
genyer Le-Play.

Senyalà la responsabilitat moral que
sobre l'enginyer per a haver transfor-
mat la vida familiar, establint pa-
rangó entre la vida familiar del an-
tich taller y la organitzada en gremis
ab la que, obint-se pas les noves idees,
ha portat la divisió del treball y cada
un dels principals invents del passat
sigle, l'influència dels quals anà deta-
llant, fent ab inspirada paraula una des-
cripció de la fabrica moderna que, re-
sponent més al capital que al treball,
produïx maravelles, però que no ha
lograt portar la felicitat a la vida del
obr.

Estudià la unificació del enginyer
prop del patró, indicant les ventajoses
econòmiques que resulten de l'aplicació
de les mides socials, citant la frase ame-
ricana «It pays to do goods» y atribuint
en gran part a ignorància l'abandó en
que's tenen la sublimitat de les indus-
tries y la previó d'accidents, llegint
dades estadístiques que demostraven la
eficaçia d'aquelles mides.

En ses relacions ab l'obrèr estudià
els serveys que l'enginyer pot prestar
durant l'aprenentatge, fomentant la en-
senyança, divulgant el coneixement de
les lleys obreres per a combatre'l pes-
simisme, y mantenint sempre un tem-
perament de benevolència y fermesa in-
spirat en la ciència y la justícia.

Responyà per fi els coneixements d'or-
dre econòmic y d'ordre social que per
tot això l'enginyer deu reunir, terminant
ab la lectura d'uns paràgrafs del cé-
lebre economista Carroll Wright, que
atribueixen als directores d'industria del
sigle XX el cuidat dels capitals y el
de la consciència dels obrers.

La conferència que escoltà ab in-
terès el senyor Tallada l'aplaudí y fe-
licità al final de la conferència, acor-
dant-se, com a conseqüència de la ma-
teixa, fer una visita col·lectiva al Mu-
seu Social, pera data que s'anuncià
oportunitat.

Desde allí la professió ha emprès la
marxa pels carrers de la Merò, Rego-
mar, Cúria, Plaça de Sant Jaume, Ja-
me I, Tapineria, Corbina y Plaça No-
va, arribant al davant del Palau Epi-

Si voleu escriure ab perfecció varies cartes a la vegada, useu la

Máquina de escribir Underwood

8 Grandes Premios

9.000 Referencias en España

Pídase el Catálogo a Guillermo Trúñger & C.º : Barcelona : Balmes, 7

copal, hont el senyor Bisbe s'es ad-
herí a la comunitat que, pels carrers del
Bisbe y Sant Sever, ha fet de nou
la seva entrada al temple de Sant Fe-
lip Neri.

Durant el trànsit de la tradicional
professió, ha regnat l'ordre més com-
plet.

L'Academia de Bones Lletres celebra-
rà sessió extraordinària el vinent di-
menge, a dos quarts d'onze del matí,
en el Saló doctoral de la Universitat,
pera la recepció de l'academich electe
de número don Joseph Jordán de
Urries, el qual llegirà el discurs re-
glamentari sobre'l tema «Rubió y Ors
com a poeta castellà», contestant en
nom de la corporació don Antoni Ru-
bió y Lluch.

No compreu Lavabos, Banyes, Va-
ters, etc., etc., sense abans visitar la
gran exposició de la casa Lacomia G.
Passig de Sant Joan, número 44,
Preus ventatósos.

S'ha cursat el següent telegrama al
senyor ministre de la Governació:

«Cámara Oficial Propietat Urbana Bar-
celona, demana confirmi per justa y le-
gal providència governador d'Oviedo re-
cepció peticions Cambra Propietat Gi-
jón sobre arbitris municipals ajustats
a la llei y de que recorre Ajuntament
de Gijón.—President Joseph Ferrer Vi-
dal.—Secretari general, Joseph Bru-
gada».

—Foso-Glacio-Kola-Lectinat, cura debi-
litat. B. Doménech, Rouda Sant Pau, 71.

En la sessió acadèmica que celebrará
demà, dijous, a les set del vespre, en
son local (Lauria, 15), la Societat Mé-
dich-Farmacèutica dels Sants Cosme y
Damián, el soci doctor don Lluís No-
gués Molins desenvoluparà el següent
tema: «Algunas observacions prácticas
sobre parafusos».

—Res tenen de ciutelleria els mobles de
joch esmatat. Fabrica P. de Gracia, 115

Dels mocós d'Esquadrà.

Els de Torelló van fer un registre
a una casa de Sora y van descomen-
tar d'escapats ab bayoneta, pera les
quals el seny an no tenia llicència.

Al mateix poble de Sora van detenir
a tres vehins per haver furtat plançons
y fusta, que pesava tot plegat uns 12
quintals.

Els de Tardell van capturar a un
home per haver recollit d'un bosc 12
kilos de pinassa, que volia vendre a un
herbolari.

Els de Castellterol, a petició de una
vehina de Caldes, van anar a Gallifa
y van capturar a un fill d'aquella, de
13 anys, que havia fugit de casa.

Els del mateix punt van sorprendre
y capturar a un pastor que duya a coll
un tronch d'alzina prè a uns carboners
que'l tenien tallat pera fer carbó.

—Aigua «Saint-Louis» cura'l fetge.

A les quatre del matí, un vehí del
carrer de la Clavaguera, que havia fet
una pila de mistes a les tabernes pas-
sava per la plaça de Marquillà, y com
li pesava més el cap que's peus, ja
anar de corcol y va ferse un tronch
formidable, devint ésser portat al dis-
pensari de Cà la Clotat.

El senyor don Josep no se'n dongué
pàut al jutjat, perquè no podia donar
la culpa a ningú de la lesió soferta.

Evidentment.

—Patex V. reumatisme o dolors de
càders? Vegi anunt d'ampares Winter.

Baixant d'un tranvi en marxa al pas-
seig Nacional un vehí de Barcelona
va caure y va desllorigarse'l praç
dret. Fou assistit al dispensari d'aquell
districte.

—Frontó Comtal, Dijous, a la nit,
debut dels germans Erdos.

Durant la nit van entrar lladres a
un magatzem del carrer de Lauria, 72,
de Joseph Montesinos, previa fractura
d'un candau de la porta y van apode-
rarse de teles pera ombres, per valor
de 1.000 pessetes.

—Confetti. Diposit: P. Santa Agna, 14.

Al passeig de Gracia, un minyó indo-
mit, ab preses d'Amèrica, que un
carreret havia deixat al vehí, però
ha sigut advertit el furt, detingut el
lladre, y després d'una contundent co-
rrecció, ha sigut entregat a un municipi.

—Neurastenia, anèmia, debilitat general, sa-
curació ab el Migenol. Demúns farmacies.

Lo del Marroch

(PER TELEFON)

Detalls de l'operació

Madrid, 20, 9'15 nit.
Meilla.—Detalls de la operació d'ahir: A les set del matí marxaren en automòbils a Seluán, els generals Aldave, Jordana i Urzúa, ab els seus ajudants. Una avaria en un automòbil els obligà a montar a cavall, dirigint-se al mont Arrud.

Allí's trobaven els esquadrans de Lusitania i el general López Herrero a la seva columna.

El coronel Prieto va sortir de Seluán al S. O., ocupant els turons. Se correu després cap al S., però establir contacte amb la columna Villalón.

Els rebels oposaren bastanta resistència. Els disparos de la bateria de Lecumberri els tingueren a ratlla, impossibilitant-los d'atacar pel flanc esquerre a la columna Villalón.

Aquest sortí de Arrud a les deu del matí. A la vanguardia anaven quatre esquadrans de forces indígenes, una bateria de muntanya i genets de la amia del capità Carrasco, seguint el resto de les forces que componia la columna. Aquesta marxà al S., però combatre als mers ongrats en el sol del dià.

El general López Herrero tenia la missió de contenir als grups del sol de Zebuya que intentaven penetrar en el Garb.

Quan les forces de la columna Villalón acompanyaven en les colines més pròximes al sol, se donaren compte els indígenes i ab tota precipitació desferen el mercat mentre els grups, darrera d'una proxima tanca de pedra, rompien vivissim foc.

El general Larrea avançà ab la columna Villalón i disposà el desplegament del gros de la columna.

La bateria del capità Civera, emplaçada en el flanc esquerre, obrí ràpid foc sobre un grup que's retirà cap a Sidi Sadich, fugint.

Les forces regulars indígenes ocupen el sol a les onze del matí.

A les 11'30 disminueix la intensitat del foc, que en el fons de la planura mantenen ab els fugitius els esquadrans indígenes i els tiradors convenientment desplegats.

En l'alà esquerra sols hi ha que lamentar alguns cavalls morts o ferits, entre altres el del tinent Vega.

A la 1'40 de la tarda, el general Aldave ordena que comencin el replèch.

El general Larrea el dirigeix.

Avançat regiment d'Extremadura per a protegir el replèch. Aquest se fa per escalons. Minuts després els moros apareixen per O. i tot seguit per E. i W. Les bateries dirigides ab els seus focs sobre un mató de terra, ab marxen el esquadró de Alcántara i els de forces regulars indígenes per batre al enemic.

El mando de les forces de cavalleria l'asumeix el tinent coronel Berenguer.

Un grup d'uns 300 guerranyes, que per a situació no pot ser vist per l'infanteria, avança a salts. Ho conseqüentment sobre nostra infanteria.

Allavors el tinent coronel Berenguer ordena una càrrega. Un esquadró ataca per davant i els altres per dreta i esquerra a dos i rodren per terra els moros esperen a peu ferit, fent foc ràpid, amagats entre l'herba.

Els soldats d'Alcántara arriben a l'linya però troben al enemic. Els moros, també cau en les postres. Al capít Calvo li maten tres cavalls. El tinent Serrano pert la seva cabalgadura i mata al seu adversari d'un cert cop, no sense rebre abans ferides en una muñeca i a la cara. Els moros, que es troben en petits grups, són ferits però se guanyen fent foc. Els sabres no descanen un moment. Al fi acaba la lluita, perquè dels enemics, uns han mort i altres han fugit.

Els esquadrans se concentren per recollir als ferits i treure les muntures als cavalls, que no poden caminar.

Començat replèch, retrocedint una secció i quedant al darrere la vanguardia. L'enemic se manté a respectable distància sense accórrer massa a l'esquerra. L'alà dreta, pel contrari, es accórrer a ab gran fermesa.

En Larrea segueix pas a pas les fases del replèch.

El general Aldave li comunica instruccions de tant en tant i marxa a unirse a la columna del coronel Prieto, que comença en la mateixa posició d'aquest matí.

A les 4'30 el general Aldave troba la impediment de Wad-Ras.

La bateria de Lecumberri, emplaçada a la plana, conté als moros i protegeix el replèch de les columnes.

Les forces que mana'l coronel Prieto tenen davant grans nuls de moros que han pretengut varies vegades rebassar el flanc esquerre, contenint-los la caballeria.

La bateria de Villalón ha sofert molt durant el combat.

Comencen a arribar a l'ambulancia els ferits, que curen el metge primer senyor López Palomo i el segon, senyor Ramírez Díaz.

El rusellat metge senyor Luque.

Un policia mor al ser dipositat sobre la llitera.

La mateixa desgracia ocorre a altre soldat de Alcántara.

Un grup d'aquest regiment arriba al galop a l'ambulancia.

El soldat que va al davant, crida blandint el sabre:

«Visca Espanya! M'han ferit, però he matat tres moros».

Se'l baixa del cavall i se veu que té una ferida a la ingla. Se du Vicens Bernabeu.

Se registren escenes doloroses per alguns ferits que estan greus.

El general Jordana pren al seu càrrec l'organització del convoy de ferits.

Mentres uns ajudants següents portant notícies del curs del replèch, altres busquen homes, perquè'n falten per la conducció.

Al fi tot queda disposat i el convoy comença la marxa.

A dos quarts de cinch comença la retirada.

La bateria de Lecumberri romp el foc sobre l'enemic que apareix a les crestes.

El general Aldave disposa que segueixin al convoy de ferits, fins a Seluán, el regiment de Wad-Ras i un esquadró.

La marxa es lenta i insegura.

Durant la marxa han mort quatre ferits.

La brigada Navarro ha cooperat a l'acció contentint a més de 2.500 moros que desde'l zok de Zebuya intentaven passar a Benibuyagi.

Els enemics devien creure que havien desplegat forces molt nombroses al veure el firoig des del turó proper a la Casa de Ben-Chella, a 5 kilòmetres de Seluán, fins a Bucher, a més de 35 kilòmetres.

Per això no han atacat més en la retirada, salvo a la brigada Navarro.

Nota oficial

Madrid, 21, 12'30 matinalda.

En el ministeri d'Estat han facilitat la següent nota oficial:

La instal·lació per necessitat legal de un punt especial a la vora del riu Lucus no podria considerarse violació del modus vivendi ja estipulat aquest estiu, perquè al concertarse dit acord va deixar el Govern espanyol clarament establert que la línia que servis per delimitar els moviments de les forces espanyoles i de les instruídes per oficials francesos, seria, no aquell riu, sinó la que marca el conveni del 3 d'octubre de 1904.

De fet, en la vora esquerra del Lucus existeixen ja fa temps varies llochs espanyols.

Les negociacions

Avuy se celebrà la conferència del ministeri d'Estat ab els embaixadors de França i Anglaterra, per continuar les negociacions sobre'l Marroch.

MM. Geoffroy i Maurice de Buzen han sigut invitats pel marqués d'Alhuemas per a dos quarts de dotze del matí.

Altre combat.

Un mort i 10 ferits.

Madrid, 21, 2'5 matinalda.

Mellilla.—El regiment de cavalleria de Lusitania ha practicat un reconeixement.

Els moros l'han tirotejat.

El regiment de Saboya els ha obligat a fugir.

S'ha encarregat a la columna Paez Jaramillo que's tallés el pas, però s'ha vist atacat per 2.000 moros i ha tingut de replegar-se, ocupant els turons l'enemic.

Han resultat un mort, del regiment de Talavera, i 10 ferits.

Del servey telegràfic de Melilla.

Madrid, 21, 10 matí.

«El Liberal», en sa secció de telegrams de Melilla, diu que ha rebut un extens servey de Melilla, que es hont s'indica certes notícies ab tina a la vegada patriòtics i utilitaris, respecte a la situació del dia 19.

Se diria—afegix—al llegir, que's tracta d'una batalla formidable, d'aquelles que asseguruen el terme d'una campanya.

Exagerar d'aquesta manera equival a posar-nos en ridícul fora de casa i a fomentar l'espectaculació, dintre.

Per aquesta raó's limita a publicar el telegrama oficial, que es en el que estrictament està contingut lo que corregeix, i diu que no vol utilitzar aquests despatxos d'exageració.

Després de l'operació.—

Els morts i ferits.

Mellilla.—A les set de la tarda arribà el tren de la companyia espanyola conduint 28 ferits que ingressaren al hospital Dockers.

En el cementiri de Seluán van rebre sepultura ab maris tres soldats d'Alcántara i un de Wad-Ras.

La policia indigena del capità González-Carrasco entrà dos morts al cementiri musulmà.

Aquestes forces tingueren ademés dos homes ferits i dos cavalls morts i dos ferits.

L'infant don Ferrán visità als ferits al passar el convoy per Nador, tributant les paraules de consol i felicitació per son brillant comportament.

Va estar enrahonant ab un sargent d'enginyers anomenat Joaquín Jurado i un soldat del mateix cos anomenat Germà Carrasco, que foren ferits per la mateixa bala.

El dia d'ahir transcorregué ab tranquil·litat.

En els llochs hont se desenrollà l'acció del 19 s'han vist molts moros que celebraven juntes.

Mellilla.—Els soldats morts i ferits en la operació del dia 19 són els següents: De la columna Navarro: morts: Andrieu, Vega, Medina, del batalló de Catalunya, i Antón Arias Plascencia, de Talavera.

Ferits: Ramón Marín, Joseph Fernández Pérez, Rafael Claveras i Eugeni Moja, sargent aquest últim.

Contusos lleus: Rafael Garrido, cabo, i els soldats Andreu, San Juan, Ramón Palma i Francisco Barriocho.

Han arribat també a la plaça els ferits del mont Arrud.

S'ha verificat l'enterrament dels dos soldats morts al camp de batalla, pronunciant un discurs el coronel Paez Jaramillo.

Telegrama oficial

Madrid, 21, 2 tarda.

Mellilla.—Capità general a ministre de la Guerra.

Com a continuació al meu telegrama d'ahir donant compte de la operació, sobre'l zok de Taurit, manifestos a V. E. que els moros de la brigada Navarro, al qui havia ordenat vigilar el pas de l'enemic procedent del Quert, ocuparen, al mando del coronel Jaramillo, els turons de Orient de Bujerin, desde'l que varen rompre'l foc contra l'enemic escàs al principi, però que va anar augmentant molt ab rapidesa i intensitat entrant en el Garb, començant l'atac després de mitg dia.

Efectuant el replèch ab molt ordre, encara que atacats per nombrosos enemics, arribant al campament a les cinch de la tarda.

En aquesta última part varen tenir dos soldats morts, vuit ferits i quatre contusos de Catalunya i Talavera.

Les forces de López Herrero desde Arrud avançaren un xich cap al Sur, sostenint lleuger tiroteig ab els moros, que marxaren cap al Est.

Els Benibuyagi i M'Talca tingueren 46 morts, desconeixent's el número de ferits d'aquestes kábiles, aixís com el de les baixes que tingueren els rifenys de les harkes de Sabuya en Becheia i dels que estan fora cap el sol de Benaid.

Les armes i efectes agafats hi ha un fusell ab anelles de plom, que perteneixia a un qefe de Ullat-bel-Tome, i una montura molt bona del qefe Ben-Amor de Abd-El-Raho.

Avuy, ab tot i no ser dia de sok, ha estat molt concorregut el nou del Sabuya, hont s'han reunit sens dubte ab anim de pendre acorts que encara desconec.

No hi ha novetat.

Francia y Espanya

El senyor Canalejas, després de despatxar aquest matí ab el Rey ha visitat alguns ministeris, entre ells els de Governació i Estat.

En aquest últim ha vist al senyor García Prieto, conferenciant ab ell sobre qestions internacionals.

Sens dubte, han tractat d'alguns dels punts que moments després havien de ser objecte de discussió en la entrevista que nostre ministre ha tingut ab els embaixadors de França y Anglaterra.

rra pera proseguir les negociacions franc-espanyoles.

També s'han ocupat els senyors Canalejas y García Prieto, de les persones que, en representació d'Espanya, han de figurar en la comissió mixta que entendrà en la qüestió de les duanes.

Aquesta comissió quedará nomenada demà o lo més tard divendres i si no s'ha nomenat ja ha sigut per la necessitat de consultar als senyors que han de formar part d'ella, tota vegada que aquests càrrecs no tenen caràcter obligatori.

El senyor Canalejas ha expressat el seu optimisme sobre la marxa de les negociacions.

Respecte a lo de les reclamacions, ha dit que no tenen importància, en absolut.

Els francesos han reclamat sobre la ocupació de un lloch de la esquerra del riu Lucus per nostres tropes, y nosaltres hem formulat la mateixa reclamació contra d'ells.

Uns i altres han consultat als seus respectius governs y, evaquades les consultes, la qüestió ha quedat solucionada sense ultorís conseqüències.

En el Rif, després del combat del dia 19, no hi ha novetat, segons manifestació del president del Consell.

Les negociacions

Madrid, 21, 6'15 tarda.

A les 11'30 del matí han acudit al ministeri d'Estat els embaixadors de França y Anglaterra, ab l'objecte de celebrar ab el senyor García Prieto la anunciada conferència diplomàtica sobre la qüestió del Marroch.

La conferència ha durat desde les 11'30 fins a les 12'20.

Els periodistes han tractat d'evanguar notícies del curs que segueixen les negociacions, però al ministeri d'Estat, d'on de costum no han facilitat la menor notícia a la premsa.

Ab tot, en altres circulos diplomàtics s'ha sabut que en la conferència d'avuy ha continuat tractant-se la qüestió relativa al cobrament dels drets de duanes en la nostra zona d'influència.

S'ha parlat també de l'establiment de un lloch espanyol a la vora esquerra del riu Lucus, donant el senyor García Prieto les explicacions degudes per desvirtuar creences errònies sobre els nostres propòsits y afirmar el nostre respecte als pactes y convenis existents.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

La seguretat al Marroch

Paris, 20, 8'48 nit.

Rabat.—Un grup de disidents de les tribus de Zemour y Ghaihan varen atacar el dia 17, prop del Sok El Arba, un convoy de queviures, matant a tres marxants europeus y robant el convoy.

Després varen matar a un centinella senegalès del lloch de Kerasat.

De Societat

El fillons de Carnestoltes, a la nit, un estol d'elegants y alegres disfresses esaltaren la sumptuosa casa-torre que els senyors Carat-Sala habiten en la pintoresca y distingida barriada de la Bouanov.

Els senyors Carat-Sala tan agradablement esportaven varen posar l'ull casual a la disposició de des forces assaltants y s'organitzà allí una festa que tot el jovent recorda com una de les més encisadores d'aquests dies.

Encisadores eren les hermoses y gentils senyoretes, que lluint capritxoses y artístiques disfresses, junt ab les distingides paraures, eren el més bell ornamet de la festa.

Entre elles hi havia les de García-Farà, Pradera, Carat, Cardona, Misa, Martí, Mas de Queralt, Comte, Llobet, Almirall, Alabar, Ferrer, Borrell de Queralt, Mir, Taberner, Fiol, Galfre y Mathieu; senyoretes de Vagué, Carat-Sala, Oñate, García-Farà, Falkenstein, Mir, Dorcas, Casademunt, Carat-Fradera, Comte, Llobet, Almirall, Fiol, Martí-Rocafor, Galfre, Reynoso, Canellas, Alabar, Carat-Santper, Carbó, Mathieu, Ibarra, Iglesias.

Entre'l sexe fort recordem als senyors Taberner (J.), doctor Bofill, Valls, Ferrer, Mathieu, Mensa, Comte, Carbó, Páez, Cardona, Carat-Sala, Oñate, Uya, Alexandre, Ferrer-Vidal, Saguer, comte de la Vall de Maridés, Hospital (F.), Cuadras, Despujol, Ibarra, Delat, Malet, Bartra, Coll-Bardí, Baraja, Osés, Bruguera, Aguiarvivas, Pomés, Armenteras (S.), Reynoso, Gay de Montellà (O.), Caces y altres que's fa difícil recordar.

Triat peregrinatge

La matinalda passada, una captare que fa alguns dies va donar a l'hum una nena, estava, com de costum, refugiada a les escales de l'edifici de Montserrat, y ha notat que la nena se li posava malalta, per lo que s'ha afanyat a dirigir-se a la casa de Socors.

Quan hi ha arribat, la nena havia mort y en l'estat establiment s'han negat a admetre-la, dient que anés a la Comissaria.

En la Comissaria, ab un ofici, l'han enviada al jutjat de guardia y en tota aquesta peregrinació la pobre dona ha tingut de portar en braços el cadavre de la seva filla.

Al jutjat ha sigut correguida la captare i en l'estat establiment s'han negat a admetre-la, dient que anés a la Comissaria.

En la Comissaria, ab un ofici, l'han enviada al jutjat de guardia y en tota aquesta peregrinació la pobre dona ha tingut de portar en braços el cadavre de la seva filla.

Al jutjat ha sigut correguida la captare i en l'estat establiment s'han negat a admetre-la, dient que anés a la Comissaria.

En la Comissaria, ab un ofici, l'han enviada al jutjat de guardia y en tota aquesta peregrinació la pobre dona ha tingut de portar en braços el cadavre de la seva filla.

Al jutjat ha sigut correguida la captare i en l'estat establiment s'han negat a admetre-la, dient que anés a la Comissaria.

En la Comissaria, ab un ofici, l'han enviada al jutjat de guardia y en tota aquesta peregrinació la pobre dona ha tingut de portar en braços el cadavre de la seva filla.

Al jutjat ha sigut correguida la captare i en l'estat establiment s'han negat a admetre-la, dient que anés a la Comissaria.

En la Comissaria, ab un ofici, l'han enviada al jutjat de guardia y en tota aquesta peregrinació la pobre dona ha tingut de portar en braços el cadavre de la seva filla.

Al jutjat ha sigut correguida la captare i en l'estat establiment s'han negat a admetre-la, dient que anés a la Comissaria.

En la Comissaria, ab un ofici, l'han enviada al jutjat de guardia y en tota aquesta peregrinació la pobre dona ha tingut de portar en braços el cadavre de la seva filla.

Al jutjat ha sigut correguida la captare i en l'estat establiment s'han negat a admetre-la, dient que anés a la Comissaria.

En la Comissaria, ab un ofici, l'han enviada al jutjat de guardia y en tota aquesta peregrinació la pobre dona ha tingut de portar en braços el cadavre de la seva filla.

Al jutjat ha sigut correguida la captare i en l'estat establiment s'han negat a admetre-la, dient que anés a la Comissaria.

En la Comissaria, ab un ofici, l'han enviada al jutjat de guardia y en tota aquesta peregrinació la pobre dona ha tingut de portar en braços el cadavre de la seva filla.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marañón y Fills

Barcelona 21 de febrer.

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telemassa de les 3'40

per 100 interior completada...

per 100 i 11 milions...

Amortizable i 100...

Interior d'Espanya...

Amortizable de Tabaco...

Societat General Sucre...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

Interior de la...

